

*Spravodajca Univerzity Mateja Bela
v Banskej Bystrici*

Universitas Matthiae Belii

ERUDITIO
MORES
FUTURUM

Ročník 15

november – december 2008

Číslo 2

PF 2009

**Želám všetkým
pedagogickým
pracovníkom,
zamestnancom
a študentom
našej alma mater**

**krásne
vianočné sviatky,**

**do roku 2009
veľa dobrého zdravia,
síl do každodennej
práce a štúdia,
elán a invenciu
pre uskutočňovanie
nových myšlienok.**

**Prof. PhDr. Beata Kosová, CSc.
rektorka UMB**

ZO ŽIVOTA REKTORÁTU

➤ Zahraničné delegácie na UMB

Zahraničné delegácie prijali na Rektoráte UMB rektorka UMB prof. PhDr. Beata Kosová, CSc., a prorektor pre medzinárodnú spoluprácu a vzťahy s verejnosťou UMB doc. PhDr. Ján Chorvát, PhD.

KÓREJSKÁ DELEGÁCIA

28. októbra 2008 Univerzitu Mateja Bela navštívili J. E. Yong-Kyu PARK, veľvyslanec Kórejskej republiky, a prof. Dr. Kyu Young LEE, dekan Graduate School of International Studies Sogang University in Seoul, Korea. Prijatie sa uskutočnilo pri príležitosti prednášky pána veľvyslanca v aule Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB na tému Z krajiny ranného pokoja k dynamickej Kórei – hospodárska a politická transformácia Kórei v priebehu polstoročia.

SRBSKÁ DELEGÁCIA

12. novembra 2008 Univerzitu Mateja Bela navštívili J. E. Danko PROKIĆ, mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Srbskej republiky, a prof. Vladimír Valent, koordinátor Belehradskej univerzity pre spoluprácu so slovenskými univerzitami. Počas stretnutia boli prediskutované otázky spolupráce medzi Belehradskou univerzitou a Univerzitou Mateja Bela.

➤ Podpísanie zmluvy o spolupráci

Bankovní institút vysoká škola, a. s., Praha, zastúpená rektorom doc. RNDr. Františkom Jiráskom, DrSc. a prorektorom pre SR doc. Ing. Jozefom Medveďom, PhD. a Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, zastúpená rektorkou prof. PhDr. Beatou Kosovou, CSc., uzavreli dňa 13. novembra 2008 zmluvu o spolupráci. Cieľom zmluvy je na základe vzájomnej spolupráce prispieť k rozvoju úrovne vzdelávania a kvality vedeckovýskumnej, publikačnej a edičnej činnosti zamestnancov a študentov zmluvných strán.

➤ Metodické dni na UMB v Banskej Bystrici

Komisia pre školstvo Demokratickeho zväzu Slovákov a Čechov v Rumunsku zorganizovala pre učiteľov všetkých stupňov škôl s vyučovacím jazykom slovenským v Rumunsku (od MŠ po lýceá) tohtoročné metodické dni v Metodickom centre UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí a zahraničných študentov na Slovensku v Banskej Bystrici v dvoch turnusoch:

1. turnus: 16. – 19. 10. 2008 46 učiteľov župa Arad a župa Temešvár

2. turnus: 23. – 26. 10. 2008 65 učiteľov župa Bihor a župa Salaj.

MC UMB im zabezpečilo priebežnú pedagogickú prax na banskobystrických školách, prednášky a semináre s vyučujúcimi učiteľských fakúlt UMB (FHV a PF UMB).

Univerzita Mateja Bela na veľtrhu vzdelávania v Bratislave

Všeobecné informácie o veľtrhu

AKADÉMIA 2008
VAPAC 2008

12. ročník veľtrhu pomaturitného vzdelávania
10. ročník veľtrhu vzdelávania, práce a cestovania
uskutočnil sa pod záštitou ministra školstva SR
prof. Ing. Jána Mikoľaja, CSc.

Organizátor:
Odborní garanti:

A&V, spol. s r.o., Kongres management, Bratislava 5
prof. RNDr. Ján Kalužný, PhD., PhDr. Daniela
Král'ovičová

Miesto konania:
Termín konania:

SIBAMAC aréna NTC Bratislava
7. – 9. 10. 2008

Slávnostné otvorenie veľtrhu

Cieľ účasti

Prezentácia možností štúdia na šiestich fakultách UMB v akademickom roku 2009/2010 spojená s disemináciou informácií pre cieľové skupiny: absolventi stredných škôl SR, výchovní a kariérni poradcovia SŠ v SR, rodičia študentov.

Zástupcovia za UMB z Rektorátu a jednotlivých fakúlt UMB (okrem Právnickej fakulty) podávali návštevníkom veľtrhu počas troch dní informácie a poskytovali tieto informačné a propagačné materiály:

- INFORMAČNÉ LETÁKY : Informácie o štúdiu na 6 fakultách UMB v akademickom roku 2009/2010
- SADY informačných materiálov (informačné balíčky), súčasťou ktorých boli CD, farebné propagačné záložky a minikalendáriky na rok 2009 s logom UMB
- CD o UMB.

Zastúpenie UMB

Rektorát UMB:	Ing. Eudmila Kuchárová, Ing. Marian Lihan
FPVaMV UMB:	PhDr. Branislav Kováčik, PhD., prodekan
	Eva Žalmanová, Lenka Štefániková (interná doktorandka)
EF UMB:	Mgr. Katarína Kymanová
FPV UMB:	Mária Kymanová, Beáta Magierová
PF UMB:	Vlasta Chovanová, Mgr. Romana Duchlanská
FHV UMB:	Janka Hrdinová

Záujem stredoškôľakov o ponuku štúdia na UMB bol mimoriadne veľký...

UKÁŽKY INFORMAČNÝCH A PREZENTAČNÝCH MATERIÁLOV

Ďakujeme Slovenskej sporiteľni, a. s., a Gamo, a. s., za finančnú podporu tohto projektu a zástupcom z jednotlivých fakúlt za spoluprácu.

Ing. Ľudmila Kuchárová,
referát propagácie a vzťahov s verejnosťou
Rektorát UMB

UMB na Burze informácií v Humennom

Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Humennom organizoval 6. novembra 2008 v mestskom kultúrnom stredisku v Humennom v poradí už tretiu *Burzu informácií* pre stredoškóľákov 13 stredných škôl s počtom takmer 1 500 študentov v končiacich ročníkoch humenského regiónu. Univerzitu Mateja Bela v Banskej Bystrici zastupovali: Ing. Marian Lihan, Mgr. Monika Luptáková a Mgr. Katarína Babeľová. Návštevníkov burzy informovali o študijných programoch ponúkaných v akademickom roku 2009/2010. V diskusii zástupcovia z

UMB odpovedali na otázky prítomných stredoškóľákov a ich výchovných/kariérnych poradcov. Najväčší záujem bol o informácie k prijímacím pohovorom, k požiadavkám na prijímacie pohovory, k možnostiam odpustenia prijímacích pohovorov, ako aj o možnostiach ubytovania, poskytovania štipendií a možnostiach štúdia v zahraničí.

Ing. Marian Lihan
referát propagácie a vzťahov s verejnosťou R UMB

15 rokov činnosti Metodického centra UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí a zahraničných študentov a medzinárodný hodnotiaci seminár *Quo vadis lingua slovac minorica?*

1. januára 2008 uplynulo 15 rokov od konštituovania Metodického centra Univerzity Mateja Bela pre Slovákov žijúcich v zahraničí v Banskej Bystrici.

Na základe tejto skutočnosti MC UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí zorganizovalo v dňoch 10. – 12. novembra 2008 medzinárodnú konferenciu *Quo vadis lingua slovac minorica – Kam kráčaš slovenský minoritný jazyk?*, na ktorej zároveň prezentovalo svoju pätnásťročnú činnosť v zachovávaní vzdelávania v slovenskom jazyku. Latinský jazyk korešponduje s vedeckým jazykom patróna našej alma mater Mateja Bela v najvýznamnejšom encyklopedickom diele *Notitia Hungariae novae historico-geographica* (Viedeň 1735 – 1742), v ktorom prvýkrát exaktne hodnotí príčiny a následky migrácie Slovákov už v 18. storočí na Dolnú zem.

Konferencia organizovaná na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici bola vyvrcholením týchto konferencií v otázke jazyka u Slovákov žijúcich v zahraničí:

„...v ničom nezaostáva ani za vážnosťou a vznešenosťou španielčiny,
ani za pýbom a uhladenosťou francúzštiny,
ani za vznešenosťou a silou angličtiny, ani za bohatstvom zmyslu a dôrazu nemčiny,
ani za mäkkosťou a ľubozvučnosťou taliančiny
a napokon ani za veliteľskou prísnosťou maďarčiny.“

Matej Bel – úvod ku Gramatike Pavla Doležala (*Grammatica Slavico-Bohemica*, 1746)

Zábery z osláv a konferencie

- 22. – 23. 10. 2008 *Otázky slovenského školstva v zahraničí a vzťah k materskému národu* v rumunskom Nadlaku,
- 6. – 8. 11. 2008 Stála konferencia SR a Slováci žijúci v zahraničí Svetového združenia Slovákov a Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí v Bratislave na tému *Slovenčina v slovenskom zahraničí*.

OTVORENIE MEDZINÁRODNÉHO HODNOTIACEHO SEMINÁRA

Prorektorka UMB pre pedagogickú činnosť prof. Ing. Milota Vetráková, PhD. otvorila medzinárodný hodnotiaci seminár prezentáciou Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a oboznámila prítomných s postavením MC UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí a zahraničných študentov v štruktúre univerzitných pracovísk ako prioritu v rámci vysokých škôl v SR. Ponúkla možnosti spolupráce s UMB prostredníctvom medzinárodných projektov EÚ (pomoc minoritám).

Riaditeľka MC UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí a zahraničných študentov Mgr. Aníta Murgašová predstavila 15 rokov života jedinej inštitúcie v rámci SR venujúcej sa vzdelávaniu Slovákov žijúcich v zahraničí od najmenších po najstarších.

Nosnou prednáškou medzinárodného hodnotiaceho seminára bola prednáška prof. PhDr. Miroslava Dudka, DrSc. *Slovenčina v zahraničí a preventívna lingvistika*.

Prof. PhDr. Miroslav Dudka, DrSc. je rodákom z vojvodinského Erdevíku. Pochádza z rodiny najvýznamnejších dolnozemskej lingvistov. Kráča v šľapajách svojho strýka – prof. PhDr. Daniela Dudka, CSc., zakladateľa Katedry slovenského jazyka a literatúry na univerzite v Novom Sade. Je najkompetentnejší

hovoríť na tému slovenský minoritný jazyk. Je nám veľkou cťou, že prijal naše pozvanie.

KULTÚRNY VEČER – SLOVENSKO – (NE)ZNÁMA KRAJINA PREDKOV MOJICH

Akademická časť:

- udeľovanie ocenení k 15. výročiu založenia MC UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí. **Prvýkrát** nová výročná **cena rektorky UMB Agitō pro minoricā slovacā** (*Konám pre slovenskú minoritu*)

Kultúrna časť:

- kultúrny program: recitácia, FS Matičiarik, FS UMB Mladosť

Recepcia: jedáleň PrF UMB, Komenského 20.

PRÁCA V SEKCIÁCH

Slovenský jazyk

Predsedaajúci: PaedDr. Ivan Očenáš, PhD. – vedúci KSJL FHV UMB (10. 11. 2008),

Mgr. Mária Katarína Hrkľová – predsedníčka OZ Dotyk ľudskosti – Touch of Humanity (11. 11. 2008)

Kultúra

Predsedaajúca: PhDr. Zuzana Drugová – riaditeľka Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici a vedúca FS Matičiarik

Spoločnosť

Predsedaajúci: Mgr. Ján Sitarčík – riaditeľ Centra UMB pre celoživotné vzdelávanie.

ZÁVERY

Seminár bol nielen pre UMB v Banskej Bystrici, ale pre celú SR impulzom na skvalitnenie starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí v oblasti slovenského jazyka a vzdelávania v ňom. Súčasťou hodnotenia bola prezentácia 15-ročnej činnosti MC UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí a zahraničných študentov v zachovávaní vzdelávania v slovenskom jazyku v slovenskom zahraničí a zároveň ponukou činností v horizonte rokov 2009

– 2013 prostredníctvom akreditovaných aktivít. Z konferencie sa plánuje vydať zborník, ktorý bude slúžiť ako usmerňujúca učebnica pre záujemcov o prácu so slovenčinou ako minoritným jazykom (vyslaní učitelia, metodici pedagogickej praxe krajan-ských učiteľov a žiakov v škole v prírode a pod.).

*Mgr. Anita Murgašová
riaditeľka MC UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí
a zahraničných študentov CCV UMB*

Uverejňujeme ponuku bezplatných študijných programov v externej forme štúdia na UMB pre v akademickom roku 2009/2010

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici v súlade so zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov podľa § 89, ods. 5 od akademického roka 2009/2010 ponúka externé štúdium v týchto bezplatných študijných programoch:

Fakulta	Stupeň	Ponuka bezplatných študijných programov fakúlt	Predpokladaný počet	Spolu
EF	2.	Financie, bankovníctvo a investovanie	40	40
FHV	1.	Európske kultúrne štúdiá	60	140
FHV	1.	Šport	60	
FHV	1.	Prekladateľstvo a tlmočnictvo Francúzsky jazyk a kultúra	20	
FPVaMV	2.	Politológia	40	40
FPV	1.	Environmentálne manažérstvo výchovných zariadení	30	120
FPV	1.	Environmentálne manažérstvo múzejných zariadení	30	
FPV	1.	Systémová ekológia	30	
FPV	1.	Matematika	30	
FPV	2.	Environmentálne manažérstvo výchovných zariadení	30	
FPV	2.	Environmentálne manažérstvo múzejných zariadení	30	140
FPV	2.	Systémová ekológia	30	
FPV	2.	Informatická matematika	25	
FPV	2.	Matematická štatistika a finančná matematika	25	
PF	1.	Evanjelikálna teológia a misia	20	80
PF	2.	Predškolská pedagogika	30	
PF	2.	Učiteľstvo pre 1. stupeň ZŠ	30	
PrF	2.	Právo	40	40
SPOLU			600	600

NAŠI JUBILANTI

Viaceri zamestnanci univerzity oslávia v období mesiacov **november – december 2008** významné životné jubileum. V mene všetkých zamestnancov, študentov a priateľov univerzity im srdečne blahoželáme a do ďalších rokov prajeme všetko najlepšie, veľa pevného zdravia, šťastia a spokojnosti v osobnom i profesionálnom živote.

Redakčná rada

*Doc. RNDr. Ján Krajčo, CSc.
Prof. RNDr. Rudolf Zimka, PhD.
PhDr. Katarína Miková
Doc. PhDr. Eudmila Mešková, PhD.
Doc. RNDr. Ladislav Kulčár, CSc.
Doc. Ing. Ján Oriška, PhD.*

*Prof. RNDr. Ing. Alexander Mateides, CSc.
RNDr. Želmíra Jankovská, CSc.
Doc. RNDr. Pavol Michal, CSc.
Eva Tóthová
Marián Žubretovský
Lubomíra Barbieriková
Emília Borová*

PRÍSPEVKY FAKÚLT

Euro – nástroj európskej stability a rastu

Pri príležitosti 10. výročia Hospodárskej a menovej únie sa na pôde Ekonomickej fakulty UMB v Banskej Bystrici dňa 27. 10. 2008 uskutočnilo diskusné fórum s hlavnou témou *Euro – nástroj európskej stability a rastu*. Podujatie pripravila Ekonomická fakulta UMB pod garanciou Katedry financií a účtovníctva v spolupráci so zastúpením Európskej komisie v SR, Národnou bankou Slovenska a Regionálnym európskym informačným centrom v Banskej Bystrici. Pozvanie na diskusné fórum prijali vzácní hostia **Andrea Elscheková-MatISOVÁ**, vedúca zastúpenia Európskej komisie v SR, **Ján Figel'**, komisár Európskej únie zodpovedný za vzdelávanie, odbornú prípravu, kultúru a mládež, a **Ivan Šramko**, guvernér Národnej banky Slovenska. Účastníkmi diskusie boli okrem študentov a pedagógov UMB v Banskej Bystrici aj zástupcovia Akadémie európskeho seniora a predstavitelia slovenských i českých akademických inštitúcií, verejných inštitúcií, finančných inštitúcií a odbornej verejnosti. Podujatie moderoval Branislav Slyško, politický tajomník zastúpenia Európskej komisie na Slovensku. Diskusné fórum otvorila rektorka Univerzity Mateja Bela prof. Beata Kosová, ktorá privítala vzácných hostí a účastníkov na pôde univerzity a zdôraznila aktuálnosť témy diskusie. S úvodným príhovorom vystúpila dekanka Ekonomickej fakulty UMB Mária Uramová, ktorá medzi vzácnymi

hostami privítala na pôde Ekonomickej fakulty UMB aj viceprimátora mesta Banská Bystrica Róberta Kazíka, riaditeľa Regionálneho európskeho informačného centra v Banskej Bystrici Petra Pisára a podčiarkla nevyhnutnosť diskusií predstaviteľov akademickej obce s odborníkmi z praxe pri zvyšovaní kvality vzdelávania a v úspešnom spoločnom riešení otázok, ktoré súčasná doba prináša.

Vedúca zastúpenia EK na Slovensku Andrea Elscheková-MatISOVÁ zdôraznila význam eura ako nástroja stability a rastu a vyjadrila názor, že euro presvedčí aj posledných skeptikov o tom, že Slovenská republika je integrovanou súčasťou Európskej únie a že členstvo v nej výrazne mení našu každodennú realitu. Komisár Európskej únie Ján Figel' konštatoval, že 10 rokov existencie novej meny nie je veľa, ale aj napriek tomu je euro životaschopným symbolom európskej integrácie, kotva stability a celosvetovo uznávaná mena. Vo svojom vystúpení zhodnotil pozitívne dosiahnuté výsledky spoločnej meny v eurozóne ako cenová stabilita, vznik nových pracovných miest, prehĺbenie ekonomickej i finančnej integrácie, ale spomenul aj očakávania, ktoré sa s príchodom eura nespĺnili: pretrvávajúce rozdiely, zaostávajúci rast HDP a produktivity práce, alebo málo ambiciózne štrukturálne reformy. Ján Figel' zdôraznil, že euro je potrebné chápať ako prínos pre Európu ako celok, nielen pre krajinu jednotlivo.

Prijatie novej meny v januári 2009 prináša so sebou aj zodpovednosť, ktorú budeme s ostatnými krajinami eurozóny niesť. Pri pohľade do budúcnosti eurokomisár zdôraznil význam ekonomickej konvergenencie, flexibility trhu práce a potrebu zlepšenia podnikateľského prostredia. Guvernér NBS Ivan Šramko vo svojej prezentácii okrem analytického zhodnotenia procesu prechodu na euro v SR ponúkol zaujímavé grafy a údaje. Pripomenul, že takmer celý vývoz SR a väčšina dovozu sú realizované v eurách. Uvedol tiež, že informovanosť občanov o eure stúpa s kampaňou. Po vystúpeniach vzácných hostí nasledovala diskusia. Otázky zúčastnených svedčili o prehľade v danej problematike a netýkali sa len očakávaných dopadov zavedenia eura v Slovenskej republike, porovnávania rozdielov medzi členskými krajinami Európskej únie, ale smerovali aj do oblasti reakcií NBS na súčasnú podmienky i uplatňované nástroje menovej politiky Európskej centrálnej banky. Prediskutované boli aj zaujímavé otázky súčasnej celosvetovej finančnej krízy, stabilita bankového sektora v nových podmienkach, krytie vkladov v bankách i perspektívy vývoja Slovenska v nových podmienkach.

*Doc. Ing. Marta Orviská, PhD.
vedúca Katedry financií a účtovníctva
Ekonomická fakulta UMB*

Európska norma pre prekladateľské služby

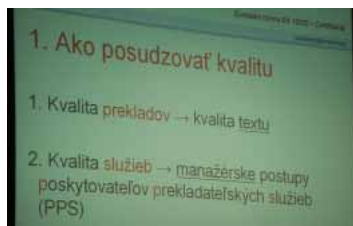
Aktuálny informačný seminár na Ružovej ulici v Banskej Bystrici

Oddelenie translatológie Katedry germanistiky FHV UMB zorganizovalo 29. októbra 2008 v priestoroch na Ružovej ulici pre poslucháčov denného a externého štúdia a profesionálov z prekladateľskej praxe informačný seminár spojený s diskusiou na výsostne aktuálnu tému normovania a certifikovania prekladateľských služieb v rámci Európskej únie. Prednášajúci sú kompetentní odborníci: **Dr. Gabriele Sauberer** z Univerzity Viedne, výkonná tajomníčka medzinárodnej terminologickej siete TermNet a súčasne hlavná auditorka podľa európskej normy,

Kvalita vydrží aj dlho potom, keď je už cena dávno zabudnutá.
Frederick Henry Royce

a **Mgr. Jakub Absolon**, predseda Asociácie prekladateľských spoločností Slovenska, auditor v záchviku.

Norma, ktorá je zameraná na transláciu ako službu a bola schválená v roku 2006 Európskym výborom pre normalizáciu CEN pod názvom **EN 15038 Prekladateľské služby – požiadavky na prekladateľské služby**, definuje okrem iného nároky

na poskytovateľov translačných služieb, na personálne zdroje, odborné a profesionálne kompetencie, korektorov, technické zázemie, existujúci systém manažmentu kvality, doloženie funkčného projektového manažmentu a pod. Praktickým krokom je potom certifikácia poskytovateľov translačných služieb, teda prekladateľov a prekladateľských spoločností podľa tohto štandardu. Normovanie tlmočnických služieb sa zatiaľ nepripravuje, ale dvaja poslucháči 5. ročníka germanistiky a anglistiky odboru prekladateľstvo a tlmočnictvo – Martin Šalamon a Ján Štriho, ktorí diskusiu na seminári tlmočili a technicky sprevádzali, majú príležitosť výborne obstať pri hodnotení kvality výkonov.

Ako stanoviť a posúdiť kvalitu prekladateľských služieb? Kvalita sa definuje v závislosti od splnenia očakávaní recipientov/zákazníkov. Norma stanovuje pre poskytovateľov prekladateľských služieb súbor postupov na požiadaviek súvisiacich s uspokojením potrieb trhu. Na základe existujúcich prekladateľských noriem – európskej, americkej, čínskej a kanadskej – sa pripravuje budúca norma ISO pre celosvetové prekladateľské odvetvie.

LICS – Language Industry Certification System, Certifikačný systém jazykového sektoru – bol zriadený Rakúskym normalizačným ústavom a medzinárodnou terminologickou sieťou TermNet. Vykonáva nezávislé audity poskytovateľov prekladateľských služieb, teda agentúr i jednotlivcov, a udeľuje certifikáty kvality. Aj Slovenský ústav technickej normalizácie SUTN získal oprávnenie posudzovať zhodu poskytovania prekladateľských služieb podľa európskej normy EN 15038. Umožňuje mu to dohoda, ktorú podpísal s Rakúskym normalizačným ústavom.

V tomto sa na Slovensku školia nezávislí audítori, medzi ktorými je aj predseda Asociácie prekladateľských spoločností Slovenska Mgr. Absolon z Nitry. Asociácia prekladateľských spoločností Slovenska www.atcsk.sk je profesijnou organizáciou združujúcou poskytovateľov prekladateľských a tlmočnických služieb. Bola založená v roku 2006 v Nitre s cieľom propagácie kvalitných prekladateľských výkonov formou kooperácie medzi poskytovateľmi translačných služieb a zastupovania slovenských agentúr na rokovaniach s domácimi a zahraničnými inštitúciami a organizáciami.

Zakladajúcimi členmi sú spoločnosti:

- ALIAS Translation, s.r.o.
- ASAP-translation.com, s.r.o.
- ASPENA, s.r.o.
- SKRIVANEK SLOVENSKO, s.r.o.
- TETRAS, s.r.o.

V najbližších dňoch sa členom stane aj spoločnosť PORTER, s.r.o.

Asociácia je členom Európskej únie asociácií poskytovateľov prekladateľských služieb EUATC so sídlom v Bruseli, ktorá združuje národné asociácie prekladateľských agentúr. Viac informácií o EUATC nájdete na stránke www.euatc.org.

Spolupráca s Asociáciou prekladateľských spoločností Slovenska a FHV UMB sa v budúcnosti môže rozvíjať v oblasti študentských stáží (prekladateľskej praxe). S doktorkou Sauberer a Viedenskou univerzitou existuje spolupráca od r. 2007, ktorú som nadviazala ako garantka za UMB v rámci mobilného projektu CEEPUS II eBologna for Translation Studies Programmes in Central and Eastern European Countries (naše partnerské krajiny sú Rakúsko, Maďarsko, Česko, Rumunsko, Srbsko, Čierna Hora a Macedónsko). V rámci tohto projektu sa už uskutočnilo viacero študentských mobilit a dve učiteľské mobility na Viedenskej univerzite. Dúfame, že sa táto medzinárodná spolupráca v oblasti translatológie bude rozvíjať úspešne a aj v ďalších formách i v budúcnosti.

PhDr. Zuzana Bohušová, PhD.
Katedra germanistiky FHV UMB

Spolupráca v rámci projektu

Profesia učiteľ preprimárnej edukácie a učiteľ primárnej edukácie v dynamickom poňatí

Autorka v príspevku stručne informuje o výskumnom zámere projektu APVV-0026-07 s názvom *Profesia učiteľ preprimárnej edukácie a učiteľ primárnej edukácie v dynamickom poňatí*, v rámci ktorého pôsobí ako administrátor projektu. Informuje tiež o stretnutí členov

riešiteľského tímu tohto projektu, ktoré sa konalo 5. a 6. novembra 2008 v Banskej Bystrici.

Kľúčové slová

pedeutológia, učiteľská profesia, profesiografia, profesionálne činnosti učiteľa, pedeutologický výskum

V dňoch 5. a 6. novembra 2008 sa v Banskej Bystrici v rámci projektu APVV-0026-07 s názvom *Profesia učiteľ preprimárnej edukácie a učiteľ primárnej edukácie v dynamickom poňatí* uskutočnil pracovný seminár členov riešiteľského tímu projektu.

Charakteristika projektu

Projekt sa zameriava na základný výskum profesijných činností učiteľa predškolskej a primárnej edukácie v podmienkach reálnej edukačnej praxe. Jedným zo základných výstupov projektu by mala byť profesiografia učiteľa na uvedených dvoch stupňoch vzdelávania. Realizáciou výskumného zámeru sa pokúsime identifikovať práve tie činnosti, spôsobilosti a vedomosti učiteľa, ktoré tvoria nevyhnutnú súčasť v ponímaní učiteľstva ako expertnej profesie. Zostavenie profesiogramov však vyžaduje systematické skúmanie profesionálnych činností učiteľa priamo aj nepriamo súvisiacich s edukáciou. Zámerom tohto projektu je, aby sa teoretické pedeutologické uvažovanie skonfrontovalo s celkom konkrétnym praktickým zistením, čo profesia učiteľa v materskej škole a učiteľa na 1. stupni základnej školy – teda v medzinárodnej terminológii učiteľ v predškolskej edukácii (ISCED 0) a elementárnej edukácii (ISCED 1) predstavuje. Prostredníctvom výskumu chceme prispieť k reálnemu obrazu toho, čo profesie učiteľ preprimárneho vzdelávania/materskej školy a profesia učiteľ primárneho vzdelávania/1. stupňa ZŠ reálne obsahuje a čo tvorí reálnu náplň práce nositeľov profesie. Metodológia výskumného zámeru sa opiera o ponímanie učiteľa ako reflexného praktika. Z toho dôvodu sa budeme opierať najmä o diagnostické a výskumné kompetencie učiteľa. Na základe aktívneho rozvíjania týchto kompetencií dokáže učiteľ reflektovať a sebaevalvovať svoje vlastné pedagogické pôsobenie v edukačnej realite. Výskum sme poňali ako partici-

metódou bude profesiografický dotazník. Na základe uvedeného výskumného postupu budú respondenti – učitelia preprimárneho a primárneho vzdelávania nielen probandmi, ale aj výskumníkmi, ktorí sa budú môcť aktívne zapojiť do výskumného procesu.

Riešiteľský tím

Uvedený projekt rieši UMB v spolupráci so spoluriešiteľskými organizáciami, ktorými sú Ostravská Univerzita v Ostrave (ČR) a Univerzita Kazimierza Wielkiego v Bydgoszczy (Poľsko). Zodpovednou riešiteľkou projektu je doc. PhDr. Bronislava Kasáčová, CSc. a členmi riešiteľského tímu sú: PaedDr. Štefan Porubský, PhD., doc. PaedDr. Dana Hanesová, PhD., PaedDr. Aneta Jarešová, PhD., PaedDr. Simoneta Babiaková, PhD., Mgr. Petronela

T a b a č á k o v á a Mgr. Mariana Cabanová, ktorá pôsobí ako administrátorka uvedeného projektu.

Na riešení projektu spolupracujú kolegovia z Univerzity Kazimierza Wielkiego v Bydgoszczy, ktorí pôsobia na Wydziale Pedagogiki a Psychologii UKW.

Na riešení projektu sa aktívne podieľa prof. dr. hab Ewa Filipiak, ktorá pôsobí ako vedúca Zakladu dydaktyki na Wydziale Pedagogiki a Psychologii UKW, Mgr. Ewa Lemańska-Lewandowska, ktorá je odbornou asistentkou na uvedenom Zaklade a Dr. Jolanta Nowak, ktorá pôsobí ako odborná asistentka na Zaklade Pedagogiki Przedzkolnej.

Z Ostravskej Univerzity v Ostrave na riešení projektu sa aktívne podieľa PaedDr. Radmila Burkovičová, Ph.D., Mgr. Taťána Göbelová, Ph.D. a Mgr. Alena Seberová, Ph.D. Kolegyne pôsobia ako odborné asistentky na Katedre primárneho a alternatívneho vzdelávania Pedagogickej fakulty OU v Ostrave.

Priebeh stretnutia

Pracovné stretnutie sa začalo oficiálnym prijatím doc. PhDr. Bronislavou Kasáčovou, CSc., ktorá je zodpovednou

riešiteľkou projektu APVV-0026-07 – Profesia „učiteľ preprimárnej edukácie“ a „učiteľ primárnej edukácie“ v dynamickom poňatí. Na rokovanie, ktoré prebiehalo v priebehu 5. a 6. novembra 2008 bola pozvaná rektorka UMB prof. PhDr. Beata Kosová, CSc. a vedúca Katedry elementárnej a predškolskej pedagogiky PF UMB doc. PaedDr. Alena Doušková. Prítomní sa v prezentovaných príspevkoch zaoberali poňatím učiteľskej profesie. V úvode stretnutia predniesla svoj príspevok rektorka UMB prof. PhDr. Beata Kosová, CSc. na tému *Profesionalizácia učiteľského povolania*, v ktorom predstavila opatrenia krajín OECD a EÚ, ktoré smerovali, resp. by mali smerovať k zvyšovaniu profesionalizácie a statusu

Členovia riešiteľského tímu z UMB zľava doprava: A. Jarešová, P. Tabačáková, D. Hanesová, Š. Porubský, B. Kasáčová, M. Cabanová a S. Babiaková

Členovia riešiteľského tímu z Uniwersity Kazimierza Wielkiego v Bydgoszczy zľava doprava: J. Nowak, E. Filipiak a E. Lemańska-Lewandowska

pačno-akčný výskum (ďalej len PAR). V PAR sa niektorí členovia spoločenstva aktívne zapájajú do hľadania informácií a ich myšlienky ovplyvňujú ďalšie konanie. Probandi sa stanú aktívnymi výskumníkmi, ktorých úlohou bude zaznamenať všetky činnosti, ktoré priamo súvisia s ich profesiou do autoobservačných hárkov. Ďalšou doplnkovou výskumnou

učiteľskej profesie. Následne bol priestor venovaný prezentáciám členov riešiteľského kolektívu projektu APVV-0026-07, ktorí vo svojich vystúpeniach prezentovali teoretické východiská projektu (doc. PhDr. B. Kasáčová, CSc.), historickému vývoju a aktuálnemu stavu profesie *učiteľ primárnej edukácie* (PaedDr. Š. Porubský, PhD.), historickému vývoju a aktuálnemu stavu profesie *učiteľ preprimárnej edukácie* v SR, (PaedDr. A. Jarešová, PhD.). Na teoretické východiská nadviazala svoju prezentáciu Mgr. M. Cabanová a vo svojej prezentácii sa zamerala najmä na očakávané výstupy a prínosy projektu. Poukázala na tie, s plnením ktorých by mohli výrazne prispieť aj kolegovia zo spoluriešiteľských organizácií, ako sú napr. výstupy do vzdelávania a popularizácie vedy. PaedDr. S. Babiaková, PhD. a Mgr. P. Tabačáková sa vo svojej prezentácii zamerali na východiská tvorby výskumného nástroja. Popoludňajšie stretnutie bolo venované najmä poľským kolegom, ktorí prezentovali aktuálny stav a ďalší kariérny systém vzdelávania učiteľov v Poľsku (prof. Dr. Hab E. Filipiak, PhD.), historický vývin a aktuálny stav učiteľskej profesie v primárnej edukácii

Členovia riešiteľského tímu projektu APVV-0026-07 Ostravskej Univerzity v Ostrave zľava doprava: A. Sberová, T. Göbelová a R. Burkovičová

v Poľsku (Mgr. E. Lemańska-Lewandowska), historický vývin a aktuálny stav učiteľskej profesie v preprimárnej edukácii v Poľsku (Mgr. J. Nowak, PhD.). V závere popoludňajšieho stretnutia vystúpila doc. PaedDr. D. Hanesová, PhD.,

ktorá sa venovala výskumom učiteľov vo vybraných krajinách. Nasledujúci deň sa kolegovia z ČR vo svojich vystúpeniach zamerali na historický vývin a aktuálny stav učiteľskej profesie v primárnej edukácii v ČR (Mgr. T. Göbelová, Ph. D.), historický vývin a aktuálny stav učiteľskej profesie v preprimárnej edukácii v ČR (PaedDr. R. Burkovičová, Ph.D.) a na prehľad výskumov, ktoré boli v ČR venované učiteľskej profesii (Mgr. A. Seberová, PhD.). Výstupom pracovného stretnutia bude monotematická recenzovaná publikácia zameraná na aktuálny stav riešenej problematiky v jednotlivých krajinách.

Záver

Na stretnutí získali členovia riešiteľského tímu hlbšie poznatky o ponímaní učiteľskej profesie v preprimárnej a primárnej edukácii v jednotlivých krajinách a dospeli k záveru, že zrealizovanie uvedeného projektu by malo jedinečnosťou témy a jej spoločenskou aktuálnosťou prispieť k rozvoju pedeutologického poznania v stredoeurópskom regióne a k obohateniu odborných diskusných fór.

Táto práca bola podporovaná Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-0026-07.

*Mgr. Mariana Cabanová
administrátor projektu*

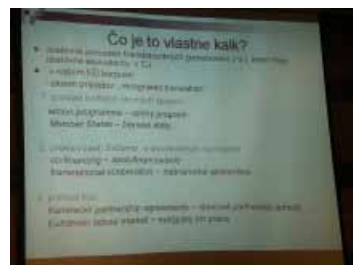
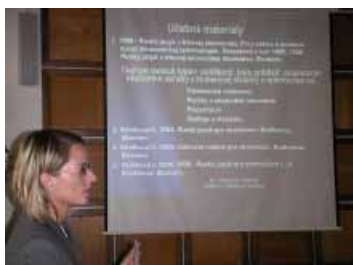
*Katedra elementárnej a predškolskej
pedagogiky PF UMB*

Odborná komunikácia v zjednotenej Európe VII – Banská Bystrica 2008

Začiatkom októbra 2008 sa na Fakulte humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici uskutočnila siedma medzinárodná vedecká konferencia *Odborná komunikácia v zjednotenej Európe*. Hlavným organizátorom konferencie bola Katedra germanistiky FHV UMB v Banskej Bystrici a spoluorganizátormi už tradične Jednota tlmočníkov a prekladateľov Praha a Katedra romanistiky FHV UMB. Opäť sa potvrdil odborný záujem účastníkov zo Slovenska, Česka, Poľska, Ruska a Španielska o translatologicky relevantné témy. Dvojdiňové vedecké rokovania tematizovali prekladateľské, terminologické, lingvistické, tlmočnické a translatologicko-didaktické témy, významnú dynamiku v slovných zásobách rôznych jazykov z dôvodu europeizácie spoločensko-ekonomického života, profesionalitu a kvalitu tlmočnických a prekladateľských výkonov. Autori príspevkov sa venovali odborným prekladom

a odborným jazykom niektorých oblastí, napr. poľovníckej, trestnoprávnej alebo futbalovej lexiky, ďalej frazeologickým termínom, kalkovaniu ako produktívnej slovotvornej stratégie, internetovým vyhľadávačom ako pomocným inštrumentom pri práci prekladateľa, rečníckej kompetencii v odbornej jazykovej príprave, vzdelávaní fundovaných tlmočníkov a prekladateľov a pod. Organizátori chcú v organizovaní konferencií kontinuitne pokračovať, pretože sa toto vedecké fórum už etablovalo ako platforma podnetných odborných diskusií a kvalitnej komunikácie medzi teóriou a praxou. Najbližšie stretnutie sa uskutoční na jeseň 2009.

*PhDr. Zuzana Bohušová, PhD.
Katedra germanistiky FHV UMB*

Národný konvent o Európskej únii 2008

Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov organizovala koncom októbra ďalšie dve podujatia v rámci Národného konventu o EÚ. 24. októbra 2008 sa konala konferencia na tému *Interkultúrny dialóg*, reagujúc na skutočnosť, že rok 2008 je v EÚ rokom interkultúrneho dialógu. Dňa 30. októbra sa uskutočnil seminár na tému *Aktuálne otázky vonkajších vzťahov EÚ*. Vzhľadom na americké prezidentské voľby sa na seminári diskutovalo o transatlantických vzťahoch.

Konferencia *Interkultúrny dialóg* sa konala v priestoroch vysokej školy v Sládkovičove. Na konferencii s príspevkami vystúpila Marta Zágoršková na tému *Limity multikulturalizmu v EÚ*, Dagmar Hoscheková *Potreba interkultúrneho dialógu v procese rozširovania EÚ*, Stanislav Bejda *Festival FEMAN – príklad interkultúrneho dialógu*, Eduard Buraš *Košice – mesto interkultúrneho dialógu*.

Vystúpenia prednášajúcich možno rozdeliť do dvoch kategórií. V prvej časti sa príspevky dotýkali teoretických otázok spojených s interkultúrnym dialógom, predovšetkým zadaním základných pojmov ako kultúra a multikulturalizmus. Kultúru je možné chápať ako duchovné a materiálne spojivo, ktoré pomáha zjednocovať spoločnosť. Multikulturalizmus je možné chápať dvojako, na jednej strane pojem označuje mnohorakosť, mnohovednosť, ktorá je základom slobodnej a otvorenej spoločnosti, na strane druhej je to konkrétna politika štátov, resp. Kanady. Prednášajúci sa zhodli na fakte, že prehľbujúca sa spolupráca medzi štátmi, vznik a vývoj medzinárodných organizácií ako i integračných procesov kladú na štát nové požiadavky, napr. v podobe realizácie politi-

ky v multikultúrnych prostrediach, na ktoré musia štáty flexibilne reagovať. V rámci EÚ je potreba zaoberať sa interkultúrnym dialógom o to výraznejšia, že rôznorodosť kultúr je únií vlastná.

V druhej časti konferencie sa vystúpenia týkali praktickej realizácie interkultúrneho dialógu. V rámci celej EÚ sa v roku 2008 uskutočňujú rôzne podujatia zamerané napr. na oblasť umenia a športu. Hlavným cieľom je prispieť k prekonávaniu predsudkov a naučiť sa predchádzať nezhodám. Pán Buraš vo svojom vystúpení uviedol ako príklad interkultúrneho dialógu pôsobenie a spoluprácu občianskych združení v meste Košice, kde žijú takmer všetky národnostné menšiny Slovenska. V Košiciach sa pravidelne organizujú dni rôznych kultúr – nemeckej, maďarskej, českej, rómskej. Ďalším príkladom je i festival FEMAN, ktorý v lete 2008 spojil 300 účinkujúcich zo 17 krajín.

Záver je možné zhrnúť do niekoľkých oblastí, ktoré je nevyhnutné zohľadniť pri tvorbe kultúrnej politiky na európskej, ale i národnej úrovni. Nevyhnutné je reagovať na demografický vývoj, nárast prílevu imigrantov z iných kultúr, čo vedie k zintenzívneniu kontaktov a zároveň i potrebe poskytovať väčší priestor pre spoznávanie a vzájomné porozumenie.

Seminár na tému *Aktuálne otázky vonkajších vzťahov EÚ – transatlantické vzťahy* sa konal v aule Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB za účasti akademickej i odbornej obce. S príspevkami vystúpili Oskar Krejčí *Zahraničná politika budúceho prezidenta USA*, Peter Weiss *Slovensko v transatlantických vzťahoch – národný záujem a verejná mienka* a Róbert Ondrejčák *Voľby v USA a ich vplyv na transatlantické vzťahy*.

Účastníci sa vo svojich vystúpeniach venovali širokej problematike, ktorá obsahovala analýzy tradícií americkej zahraničnej politiky, vzťah USA k procesu európskej integrácie, ale i k jednotlivým európskym partnerom, i zmenu postoja slovenskej ako i európskej verejnosti k USA vzhľadom na zahraničnú politiku v posledných ôsmich rokoch.

Najdominantnejšie tradície americkej zahraničnej politiky sú izolacionizmus, resp. intervencionizmus a unilateralizmus, resp. multilateralizmus. Prednášajúci sa zhodli, že je zložité predpovedať, ktorá z tradícií dominuje u oboch prezidentských kandidátov. Dôvodom je široké spektrum poradcov v republikánskom i demokratickom tábore, ktorí reprezentujú viacero myšlienkových prúdov a nie je jasné, ktorý z nich bude v prípade víťazstva jedného či druhého

kandidáta dominantným. Ani jeden z vystupujúcich nepredpokladal výraznejšiu zmenu v smerovaní zahraničnej politiky USA. Pravdepodobné je skôr, že sa zmení spôsob presadzovania amerických záujmov.

V súvislosti so vzťahom USA k EÚ a vzhľadom na transatlantické partnerstvo ani jeden z účastníkov nepredpokladal výraznú zmenu. Zhoda panovala v názore, že USA oceňujú proces európskej integrácie, vnímajú ho ako unikátny projekt, no z tradície ich zahraničnej politiky vyplýva i dôraz, ktorý kladú na bilaterálne vzťahy s jednotlivými členskými štátmi.

V rámci seminára odznelo vystúpenie zaoberajúce sa vnímaním americkej zahraničnej politiky z pohľadu občanov Slovenska a ostatných členských štátov EÚ. V súvislosti s členstvom SR v EÚ a NATO je dôležité uvažovať nielen v kategóriách nášho národného záujmu, ale i záujmu organizácií ktorých sme členom. Týka sa to tak politických elit, ako aj obyvateľstva. Peter Weiss upozornil na skutočnosť, že podpora NATO zo strany Slovákov je výrazne nižšia ako podpora EÚ. Z prieskumov verejnej mienky, ktoré boli priblížené účastníkom seminára jasne vyplýva pokles pozitívneho vnímania politiky USA občanmi SR a ostatných členských štátov EÚ.

V rámci diskusie boli položené a zodpovedané viaceré otázky, ktoré sa týkali programov oboch kandidátov na prezidenta USA predovšetkým vo vzťahu k Iraku, Iránu, Afganistanu, Číne a Latinskej Amerike. Diskutovalo sa i na tému budovania základní americkej raketovej obrany v Čechách a Poľsku, ale i o rasistických a antifeministických postojoch v americkej spoločnosti. Väčšina účastníkov predpokladala víťazstvo Baraka Obamu vo voľbách, no zhodli sa na tom, že nevedia predpovedať, ktorá z tradícií bude v jeho zahraničnej politike dominantnou.

Mgr. Lucia Husenicová
FPV a MV UMB

Spolupráca Katedry environmentálneho manažérstva FPV UMB a Vodárenskej spoločnosti Ružomberok, a. s.,

Úspešnosť realizácie výskumu zameraného na implementáciu integrovaného manažérského systému do riadiacej štruktúry konkrétneho typu organizácií a naplnenie jednotlivých vytýčených cieľov na dosiahnutie očakávaných benefitov, si vyžaduje adekvátne prepojenie riešenia výskumu, ako aj samotnú komunikáciu s praxou a v nemalej miere aj priamo v praxi. Táto dôležitá skutočnosť sa stala základom zrealizovania spolupráce riešenia doktorskej dizertačnej práce Ing. Jozefa Priesola, interného doktoranda Katedry environmentálneho manažérstva FPV UMB so spoločnosťou Vodárenská spoločnosť Ružomberok, a. s. Dizertačná práca *Zavádzanie integrovaného manažérského systému do vodárenských spoločností v kontexte strategického riadenia*. Na príklade Vodárenskej spoločnosti Ružomberok, a. s., je zameraná s využitím špecifikácie Britského normalizačného inštitútu (BSI) PAS 99:2006 *Specification of common management system requirements as a framework for integration*, na vypracovanie návrhu realizácie projektu implementácie integrovaného manažérského systému, ktorý tvorí systém riadenia kvality – QMS (*Quality Management System*) v zmysle požiadaviek normy STN EN ISO 9001:2001, environmentálny manažérsky systém – EMS (*Environmental Management System*) v zmysle požiadaviek normy STN EN ISO 14001:2005 a systém riadenia BOZP – HSMS (*Health and Safety Management System*) v zmysle požiadaviek normy STN OHSAS 18001:2008, do riadiacich štruktúr vodárenských spoločností nielen na území SR. Úspešnosť realizácie uvedenej projektu závisí aj od jeho akceptácie všetkými a najmä kľúčovými zainteresovanými subjektmi – stakeholdermi vodárenských spoločností. V tejto súvislosti bude v doktorskej dizertačnej práci s využitím normy AA 1000 *Stakeholder Engagement Standard* navrhnutá a overená metodika identifikácie, riadenia a zapájania jednotlivých stakeholderov vodárenských spoločností do realizácie jednotlivých etáp projektu implementácie IMS. Dôležitou časťou práce budú na základe princípov analýzy CBA (*Cost-benefit analysis*) identifikované a zhodnotené dopady vyplývajúce z projektu implementácie IMS na všetky zainteresované subjekty vodárenských spoločností.

Začiatu aktívnej spolupráce spoločnosti Vodárenská spoločnosť Ružomberok, a. s., pri riešení predmetnej dizertačnej práce predchádzalo niekoľko stretnutí Ing. Priesola a prof. Ing. Jána Zeleného, CSc. (školiťel) s doc. Ing. Jaroslavom Demkom, CSc. (riaditeľ a prokurista spoločnosti.), na základe ktorých sa dňa 10. decembra 2007 spolupráca písomne deklarovala. 25. apríla 2008 bol úspešne obhájený projekt dizertačnej práce, ktorý bol súčasťou dizertačnej skúšky Ing. Priesola.

Vodárenská spoločnosť Ružomberok, a. s., vznikla zápisom do Obchodného registra dňa 07. septembra 2006. Je jednou z nástupníckych organizácií po rozdelení Severoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a. s., so sídlom v Žiline. V súčasnosti je regionálnou vodárenskou spoločnosťou, ktorá poskytuje služby v oblasti výroby a distribúcie vody, odvádzaní a čistení odpadových vôd. Väčšinovým akcionárom spoločnosti je mesto Ružomberok. Spoločnosť má od roku 2006 vybudovaný a úspešne certifikovaný integrovaný manažérsky systém, ktorý tvorí systém riadenia kvality v zmysle normy ISO 9001, environmentálny manažérsky systém v zmysle normy ISO 14001 a systém riadenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v zmysle normy BSI OHSAS 18001. V tejto súvislosti je Vodárenská spoločnosť Ružomberok, a. s., lídrom v rámci všetkých vodárenských spoločností na území SR. V spoločnosti pracuje 74 zamestnancov a poskytujú nasledovné

služby: stavebná činnosť, dodávka vody, odkanalizovanie, poradená činnosť, vyjadrovacia činnosť a iné.

Oficiálnemu začiatku odbornej stáže doktoranda Ing. Priesola z dôvodu realizácie vedeckej a experimentálnej časti doktorskej dizertačnej práce v spoločnosti Vodárenská spoločnosť Ružomberok, a. s., predchádzal **dňa 24. októbra 2008 uskutočnený workshop**, ktorý sa konal a bol organizovaný na úseku riaditeľstva Vodárenskej spoločnosti Ružomberok, a. s. Po úvodných slovách riaditeľa spoločnosti doc. Ing. Jaroslava Demka, CSc. a predstavení všetkých zúčastnených, nasledovala prednáška doktoranda Ing. Priesola na tému *Vízia, zameranie a ciele doktorskej dizertačnej práce: Zavádzanie integrovaného manažérského systému do vodárenských spoločností v kontexte strategického riadenia. Na príklade Vodárenskej spoločnosti Ružomberok, a. s.* Po prednáške sa uskutočnila podnetná diskusia, do ktorej sa zapojili všetky zúčastnené strany.

Workshopu sa zúčastnil doc. Ing. Jaroslav Demko, CSc., riaditeľ a prokurista spoločnosti, Ing. Edita Homolová, menovaný poverenec pre IMS a QMS, Ing. Jozef Tvaruška, menovaný poverenec pre EMS, p. Igor Tomčufčík, menovaný poverenec pre HSMS, Ing. Ján Bednárík, výrobnotechnický námestník, Ing. Ivan Čech, dispečing, p. Helena Dvorská, sekretariát riaditeľa, referentka personalistiky a administratívy a ostatní zainteresovaní zamestnanci spoločnosti. Katedru environmentálneho manažérstva a Fakultu prírodných vied zastupoval prodekan pre rozvoj a informatizáciu FPV Ing. Marek Drimal, PhD., ktorý sa pracovného zasadnutia zúčastnil aj ako zástupca vedúceho Katedry environmentálneho manažérstva FPV prof. Ing. Jána Zeleného, CSc. Priebeh celého workshopu bol on-line prostredníctvom telemostu obrazovo a zvukovo vysielaný ďalším predstaviteľom vedenia spoločnosti, ktorí sa podujatia nemohli osobne zúčastniť. Hlavnou myšlienkou workshopu bolo za účasti všetkých zainteresovaných strán predstaviť dizertačnú prácu, jej poslanie, význam, plánované prínosy, hlavný cieľ a z neho vyplývajúce čiastkové ciele, spôsob ich realizácie, možné alternatívne riešenia nielen samotnej dizertačnej práce, ale aj ostatných aktivít súvisiacich s realizáciou vedecko-experimentálnej časti práce. V neposlednom rade sa na workshope zadefinovali možné prínosy vyplývajúce z odbornej stáže a ostatných aktivít Ing. Priesola pre samotnú spoločnosť. Odborná stáž prebiehala v mesiacoch október – december 2008 na úseku integrovaného manažérského systému a úseku riaditeľstva Vodárenskej spoločnosti Ružomberok, a. s. Základným atribútom realizácie riešenia a naplnenia definovaných zámerov, cieľov a poslania doktorskej dizertačnej práce Ing. Jozefa Priesola je prácu realizovať v participácii s praxou – reálnou organizáciou a čiastočne aj priamo v konkrétnej organizácii. Pri tejto príležitosti patrí poďakovanie vedeniu spoločnosti Vodárenská spoločnosť Ružomberok, a. s., za aktívnu spoluprácu pri riešení doktorskej dizertačnej práce a za organizáciu uvedeného workshopu. Aj na základe skutočností popísaných v príspevku sa zrealizovala spolupráca dvoch inštitúcií, teda konkrétnej spoločnosti z praxe – Vodárenská spoločnosť Ružomberok, a. s., a Katedru environmentálneho manažérstva FPV UMB v Banskej Bystrici. Viac informácií o dizertačnej práci, ako aj o ostatných odborných aktivitách Ing. Jozefa Priesola môžete nájsť na on-line web. stránke www.jozefpriesol.sk

Ing. Jozef Priesol
interný doktorand

Katedra environmentálneho manažérstva FPV UMB

10 rokov dobrovoľníctva na Pedagogickej fakulte UMB

Dobrovoľníctvo sa v posledných rokoch dostáva stále viac do popredia záujmu verejnosti, aj keď v ľudskej spoločnosti nie je ničím novým. V každej spoločnosti, kultúre ľudia pomáhali tým, ktorí pomoc potrebovali. V súčasnom svete plnom kontrastov predstavuje dobrovoľníctvo fenomén prekračujúci hranice štátov, náboženských a sociálnych skupín a ukazuje na možnosť spolužitia založenom na vzájomnej pomoci a solidarite. Nemenej významná je aj skutočnosť, že dobrovoľníctvo sa zároveň stáva prejavom aktívneho občianstva a sociálnej zodpovednosti.

Na Pedagogickej fakulte UMB oslávili na začiatku tohto akademického roka už 10. výročie dobrovoľníctva. V roku 1998 sa realizovala prvá Dobrovoľnícka kampaň a odvtedy sa realizujú každoročne v rámci PF UMB, ale i UMB a celého mesta aktivity na podporu dobrovoľníckych činností a dobrovoľníctva.

Kampaň súvisiacu s desiatym výročím pripravili poslucháči sociálnej práce druhého ročníka v spolupráci s Katedrou sociálnej práce PF UMB a Centrom dobrovoľníctva. V dňoch **22. 10. – 11. 10. 2008** zrealizovali rôzne aktivity s cieľom zvýšiť informovanosť poslucháčov PF UMB o dobrovoľníctve a aktívne ich zapojiť do dobrovoľníckych aktivít.

Kampaň začala darovaním kní v priestoroch Katedry sociálnej práce a počas ďalších dní prebehli diskusné kluby s 9

organizáciami (Klub kamarát – Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Svetielko nádeje, Vedecká hračka, Komunitná nadácia Zdravé mesto, Návrat, o. z., Centrum dobrovoľníctva, Mestský úrad a zariadenia mesta, Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb Sénium, Úsmev ako dar). Na diskusných kluboch predstavili organizácie svoju činnosť a požiadavky na dobrovoľníkov a dobrovoľníčky.

V priestoroch PF UMB poslucháči pripravili výstavu k 10. výročiu dobrovoľníctva na PF UMB, v rámci ktorej prezentovali fotografie, výsledky a propagačné materiály z predchádzajúcich stretnutí.

Posledný deň kampane sa oslávilo výročie aj krátkym posedením realizačného tímu pri sladkej odmene, ktorú ako milé prekvapenie pripravili poslucháči sociálnej práce pre členov Katedry sociálnej práce a Centra dobrovoľníctva.

Skúsenosti s dobrovoľníctvom študentov a študentiek z posledných rokov potvrdzujú, že dobrovoľníctvo môže byť nielen prostriedkom pomoci jednotlivcom, skupinám alebo spoločnosti, ale i jednou z ciest rozvoja mladých ľudí. Veríme, že pomocou iným pomáhame aj sami sebe.

PhDr. Alžbeta Brozmanová Gregorová, PhD.

Katedra sociálnej práce PF UMB

Vyhodnotenie realizácie projektu ESF 2005 – 2008 na FHV UMB v príprave pedagógov v oblasti využívania informačných technológií.

Fakulta humanitných vied UMB v Banskej Bystrici riešila od roku 2005 projekt ESF s názvom „Získanie základných kompetencií vysokoškolských učiteľov pre využitie informačných technológií v pedagogickej a vedeckovýskumnej činnosti“. Projekt bol zaradený do operačného programu „Ľudské zdroje“ a opatrenia „Zvýšenie rozsahu, zlepšenie a širšie poskytovanie ďalšieho vzdelávania s cieľom zlepšiť kvalifikáciu a adaptabilitu zamestnancov FHV UMB v Banskej Bystrici. Cieľovou skupinou boli vysokoškolskí pedagógovia Fakulty humanitných vied UMB v Banskej Bystrici, ktorí predstavujú priamych príjemcov výstupov projektu. Z uvedeného vyplývali ciele projektu:

- zvýšiť počet vysokoškolských pedagógov, ktorí ovládajú prácu s PC na kvalitatívne vysokej úrovni, s jej

využitím v oblasti pedagogickej a vedeckovýskumnej činnosti,

- dosiahnuť posilnenie zručností učiteľov v oblasti využívania informačných a komunikačných technológií s cieľom následného uplatnenia týchto zručností v oblasti dištančného vzdelávania, tvorby e-learningových programov realizovaných v systéme celoživotného vzdelávania na VŠ,
- prostredníctvom špecializovaných školení tak zvýšiť adaptabilitu zamestnancov, ich flexibilitu a konkurencieschopnosť na trhu práce, znižovať tak riziko novej budúcej nadbytočnosti.

Projekt bol zameraný na získanie základných kompetencií v oblasti využívania informačných technológií a zvyšovanie počítačovej gramotnosti vy-

sokoškolských učiteľov na Fakulte humanitných vied UMB v Banskej Bystrici, ktoré umožnia učiteľom skvalitniť a zefektívniť ich pedagogickú a vedeckovýskumnú činnosť. Kurzy boli zamerané na výučbu používania Microsoft Word, Excel, PowerPoint, FrontPage, tvorbu web stránok, Internet Explorer, Outlook Express, e-learningový systém na FHV UMB a metodiku tvorby E-kurzov. Vyvrcholením bola tvorba e-learningových kurzov účastníkmi projektu ESF, a tak splnenie základného cieľa projektu. Predpokladáme, že pedagógovia FHV UMB získali také kompetencie v IKT, že skvalitnia nielen pedagogickú, ale aj vedeckovýskumnú prácu v rámci svojho pôsobenia.

Realizácia aktivít bola určená plánom projektu a zohľadňovala podmienky a prostredie prípravy projektu a ekono-

Názov aktivity	Termín realizácie aktivity (od – do)
1. Prieskum jestvujúcich zručností VŠ pedagógov v práci s PC formou dotazníka, jeho vyhodnotenie	september – november 2005
2. Analýza potrieb, návrh, výber, kalkulácia a nákup programového a interiérového vybavenia	október – november 2005, apríl 2006
3. Zriadenie špeciálne vybavenej školiacej miestnosti, inštalácia techniky, programového a interiérového vybavenia, inštalácia počítačovej siete	október – november 2005
4. Návrh a vytvorenie web stránky projektu, jej priebežná aktualizácia	október 2005, január 2006, apríl 2006, júl 2006, október 2006, január 2007, apríl 2007, júl 2007, október 2007, január 2008, apríl 2008, júl 2008, september 2008
5. Vytvorenie skupín účastníkov vzdelávania	december 2005 – február 2006, máj 2006, august 2006, november 2006, február 2007, máj 2007, august 2007, november 2007 – máj 2008
6. Vypracovanie konkrétného obsahového rámca kurzov	december 2005 – február 2006
7. Vypracovanie systému kontroly – monitorovania výsledkov kurzov a jednotného testu pre účastníkov kurzov	december 2005 – február 2006
8. Realizácia jednotlivých kurzov - Microsoft Word - Microsoft Excel - Microsoft PowerPoint - Microsoft FrontPage – tvorba web stránok, Internet Explorer, Outlook Express - E-learningový systém FHV UMB - Metodika tvorby kurzov	marec – apríl 2006 jún 2006 – júl 2006 september – november 2006 január – marec 2007 a november – december 2007 máj 2006 a február – apríl 2008 máj – jún 2007
9. Prenos výsledkov do vypracovania konkrétnych kurzov – tvorba E-learningových kurzov	február – máj 2008
10. Kontrola výsledkov. Overenie si nadobudnutých vedomostí z kurzov. Testovanie a vyhodnotenie testov. Udelenie certifikátov o absolvovaní kurzov.	máj 2006 – máj 2008
11. Príprava a realizácia tlače brožúry a dvoch zborníkov	máj 2007 – september 2008
12. Publicita a propagácia projektu	september 2005, február 2006, júl 2006, december 2006, máj 2007, október 2007, marec 2008, júl – august 2008
13. Monitoring priebehu realizácie projektu	november 2005, február 2006, máj 2006, august 2006, november 2006, marec – apríl 2007, jún – júl 2007, september-október 2007, december 2007 – január 2008, marec 2008, jún – september 2008

mické kritériá s náročným finančným priebežným zabezpečením projektu. V nasledujúcej tabuľke rekapitulujeme plnenie projektových úloh v časovej následnosti:

Z dôvodu zhodnotenia úrovne zručností v IKT cieľovej skupiny, koordinátorka projektu vypracovala dotazník zameraný na:

– **všeobecné programy:** textové editory WORD, tabuľkové procesory EXCEL, grafické editory (program pre prácu s obrázkami a grafikou, spracovanie obrazu v počítači), spracovanie zvuku v počítači, prezentačný softvér (PowerPoint), e-mail, Internet – www, internet – komunikačné programy

– **edukačné programy:** edukačný softvér, autorské systémy na tvorbu lekcí, softvér na tvorbu testov, použitie e-mailu na edukačné účely, použitie Internetu na edukačné účely, e-learningový systém UMB.

Úroveň znalostí: Poznáam na pokročilej úrovni / poznám na základnej úrovni / poznám, ale neviem používať / vôbec nepoznám

Vyhodnotenie dotazníka prieskumu jestvujúcich zručností bolo u 105 pedagógov fakulty z toho 52 žien a 53 mužov s priemerným vekom 45 rokov. Z vyhodnotenia vyplývalo, že pedagógovia mali dostatočnú znalosť s wordom (94% respondentov) a využívaním mailu a internetu (96% resp. 93%), ale s nižším využívaním na edukačné účely (47% resp. 46%). Strednú úroveň znalosti mali pedagógovia s grafickými editormi a so spracovaním zvuku, kde až 55%, resp. 77% respondentov sa vyjadrilo, že program nevie používať, resp. ho vôbec nepozná. Najnižšie percentuálne hodnoty v zápornom vyjadrení boli u softvéru na tvorbu testov (86% respondentov), v e-learningovom systéme UMB (68%) a autorských systémov tvorby lekcí (92%).

Pedagógovia, ktorí sa postupne zúčastňovali na výučbových kurzoch, dostávali znalosti a získali tak základné počítačové zručnosti v skvalitnení edukačného procesu. Osvojenie si počítačových zručností by malo viesť k efektívnejšiemu využívaniu e-learningového systému MOODLE v predmetoch študijných programov. Dotazník zadaný pedagógom fakulty, ktorý sledoval pripravenosť predmetov na e-learning, je po katedrách vyhodnotený v nasledujúcej tabuľke:

V súlade s projektom boli zostavené tri publikácie vzťahujúce sa k zameraniu projektu:

1. *Psychologické aspekty vizuálnej komunikácie* (monografia). Autorka: doc. PhDr. Jitka Oravcová, PhD. Monografia je zameraná na využitie psychologických poznatkov o funkcii kognitívnych procesov pri tvorbe samoinštrukčných materiálov (najmä

v dištančnej forme štúdia). Je určená predovšetkým pedagógom, ale aj študentom, ktorí vytvárajú elektronické materiály pre samostatné štúdium jednotlivca.

2. Využitie IKT v edukačnom procese (zborník). Kolektív autorov, editori: PhDr. Zlata Vašašová, PhD.; doc. PhDr. Jitka Oravcová, PhD., PhDr. Lenka Ďuricová, PhD. Zborník je zostavený zo 17 príspevkov autorov – účastníkov vzdelávacích kurzov v rámci projektu a prispievateľov zo zahraničia. Autori sa v príspevkoch zamerali prevažne na otázky využitia získaných vedomostí a zručností v edukačnej praxi a tiež pri tvorbe vzdelávacích materiálov.
3. Manuál k vzdelávacím kurzom pro-

jektu Európskeho sociálneho fondu. Manuál obsahuje podklady k vzdelávacím kurzom.

Všetky publikácie sú vydané v roku 2008 v tlačenej podobe a prešli úplnou jazykovou korektúrou a recenzným posudzovaním. Publikácie sú súčasťou záverečnej monitorovacej správy.

Záverečné zhodnotenie projektu

Napriek všetkým ťažkostiam sa podarilo splniť merateľné ukazovatele projektu. Z plánovaného počtu 420 osôb v programoch zameraných na získanie zručností v oblasti IKT sa kurzov zúčastnilo 487 frekventantov, čo predstavuje 115,9 %. Z plánovaného počtu 420 účastníkov, ktorí ukončili program zameraný

na získanie zručností v oblasti IKT ich kurzy ukončilo 471 frekventantov, čo predstavuje 112,14 %. Nárast bol spôsobený i veľkým záujmom pedagógov o ponúkané vzdelávacie kurzy.

Z ďalších výstupov, ktoré boli špecifikované v podrobnom popise projektu bol plánovaný počet učiteľov zúčastnených na vzdelávacích programoch a vyskolených zamestnancov 90, v skutočnosti sa kurzov zúčastnilo 141 vysokoškolských pedagógov, čo predstavuje 156,6 %. Nárast bol spôsobený hlavne dvomi veľkými organizačnými zmenami v štruktúre UMB (zlúčenie Fakulty humanitných vied UMB s Filologickou fakultou UMB a prechod ich zamestnancov do stavu FHV UMB koncom roka 2007, a výmena pedagógov niektorých katedier v rámci organizačnej

Počet pedagógov katedry zopojených do ankety	Katedra	Denné štúdium resp. Externé štúdium	predmet												
			nie je možné učiť formou E-learningu	ešte nie je spracovaný v systéme MOODLE	spracovaný v systéme MOODLE na 30 %	spracovaný v systéme MOODLE na 60 %	sa už vyučuje v systéme MOODLE	sa môže vyučovať v systéme MOODLE od akademického roka							
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015a viac
16	KAA	D	14	10	21	5	2	2	21	3	0	4	0	0	0
		E	1	7	5	1	0	0	3	3	0	4	0	0	2
4	KETA	D	21	6	5	0	0	0	0	4	0	2	0	1	4
		E	16	6	5	0	0	0	0	4	0	2	0	1	4
4	KEKŠ	D	9	0	5	0	0	0	1	0	4	0	0	0	0
		E	9	0	5	0	0	0	1	0	4	0	0	0	0
9	KFV	D	18	1	2	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1
		E	27	0	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
16	KGE	D	38	12	33	0	0	0	8	18	19	0	0	0	0
		E	4	2	3	0	0	0	1	4	0	0	0	0	0
7	KHI	D	1	0	3	4	0	0	2	5	0	0	0	0	0
		E	1	0	16	0	0	0	0	7	3	6	0	0	0
7	KHUN	D	12	22	0	0	0	0	4	18	0	0	0	0	0
		E	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	KRO	D	33	17	17	1	1	1	11	7	0	2	0	0	15
		E	2	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
5	KSJ	D	17	5	16	0	0	0	16	5	0	0	0	0	0
		E	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	KSJL	D	23	21	10	11	1	0	19	13	9	0	0	0	2
		E	4	0	4	5	1	0	6	2	1	0	0	0	1
26	KTVŠ	D	86	17	31	3	8	0	33	3	0	0	0	0	24
		E	50	13	22	3	1	0	27	3	0	0	0	0	8
Kontrolný súčet		D	272	111	143	24	12	3	116	77	32	8	0	1	4
		E	115	28	62	10	2	0	39	25	8	12	0	1	4

Počet pedagógov, ktorí odpovedali dotazník: 119; z toho: muži 56, ženy 63

štruktúry Fakulty humanitných vied UMB a Pedagogickou fakultou UMB).

Vyjadrenie účastníkov kurzov bolo viditeľne pozitívne, každý z modulov bol prínosom pre ich pedagogickú činnosť, naučili sa veľa aj vďaka prístupu lektorov, spôsobu, akým boli kurzy vedené. Najviac si cenili kurzy Word a Power Point – tam je priamy a okamžitý dopad na

skvalitnenie vyučovania. Všetky poznatky pedagógovia využijú pri tvorbe e-kurzov pri dištančných formách vzdelávania.

Vypracovanie manuálov bude efektívne využité pre novoprijatých pedagogických zamestnancov, ktorí neboli frekventantmi kurzov. Po ukončení projektu budú ďalšie školenia pre novoprijatých vysokoškolských učiteľov realizované

z vlastnej réžie Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, kde informatici, sú schopní zabezpečiť pokračovanie kurzov pre vysokoškolských učiteľov.

*PaedDr. Peter Zbiňovský, PhD.
prodekan pre informatizáciu
a rozvoj FHV UMB*

Účasť UMB na významnej konferencii v Taliansku

Začiatkom novembra na pozvanie Filozofickej fakulty a Fakulty cudzích jazykov a literatúr Janovskej univerzity (Universita degli studi di Genova) v Taliansku sa PhDr. Ivan Šuša a Dott. ssa Patrizia Prando, PhD. zúčastnili významnej konferencie *Preklad ako nástroj kultúrnej a jazykovej interakcie*. Vystúpili na nej s príspevkom na tému *Preklady diel Prima Leviho v slovensko-talianskom medziliterárnom kontexte*, v ktorom neobišli ani slovensko-český a česko-taliansky kontext prekladov tohto významného (dnes už nežijúceho) talianskeho autora židovského pôvodu, ktorý prežil holokaust. Analýzu prekladov sme zasadili do kultúrneho a historického aspektu, nevynechajúc pritom ani politicko-ideologický podtext, ktorý spôsobil neskoré vydanie jeho prekladov v Česko-Slovensku (vyšli až o niekoľko desiatok rokov neskôr). Zamerali sme sa na preklady Terézie Gašparikovej a Františka Hrušku (*Potopení a zachránení, Je to člověk?* a *Primerie*). Poukázali na dôležitosť prekladov memoárovej literatúry (a to nielen Prima Leviho) ako zanechaného mementa pre súčasnú (najmä mladú) generáciu čitateľov – veľká väčšina spomienkových diel s témou holokaustu nebola dodnes preložená (aj keď v mnohých memoárových dielach, napr. Liany Millu, Giuliany Tedeschi, Lidie Rolí a ďalších autorov/autoriek sa spomína konkrétne slovenské, resp. české prostredie a slovenské, resp. české postavy).

Na základe metodológie slovenského komparatistu Dionýza Ďurišina (známeho v Taliansku ako spolupracovníka literárneho vedca Armanda Gnisciho z rímskej univerzity La Sapienza) vychádzali z kontaktológie (získovanie konkrétnych kontaktov medzi jednotlivými autormi) a typológie (na tematickej úrovni štruktúry literárneho diela). Vzhľadom na to, že v talianskom kontexte ide o tému stále neprebádanú (dodnes chýbajú štúdie o vzájomných vzťahoch, kontaktoch a typologických súvis-

lostiach na úrovni slovenskej a talianskej memoárovej literatúry), príspevok vyvolal živú diskusiu (najmä na osi politickej a politologickej, napr. Slovenský štát – židovská otázka, židia a slovensko-český kontext, ideológia a preklad). Vystúpenie bolo súčasťou projektu *Kultúrne paralely a diverzity Slovenska a južnej Európy*, ktorý sa realizuje na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Na konferencii odzneli aj ďalšie zaujímavé diskusné referáty. Andrea Scala z Milánskej univerzity analyzoval starý arménsky preklad Dionýzovho Techne gramatiky, Soňa Haroutyunian z Univerzity v Jerevane charakterizovala arménske školy prekladu od najstarších čias až po súčasnosť (so zameraním na preklady Danteho Alighierioho) a Guido Michelini z Parmskej univerzity, ktorý priblížil lotyšský preklad nemeckých svätých hymien s nemeckou bázou v origináli. Zaujali aj príspevky Laury Salmon, ktorá sa zaoberá teóriou prekladu a tlmočenia – zdôraznila najmä teoretický multidisciplinárny model prekladu a Manuela Mariani s témou *Fenomenológia prekladu: neurolingvistická analýza*.

Zástupcovia UMB na konferencii sa stretli aj so známou literárnou komparatistkou Enricou Salvaneschi, lingvistom Umbertom Rapalom a politológom Marcom Ferrarim, s ktorými nadviazali spoluprácu už počas vedeckého pobytu na Janovskej univerzite začiatkom tohto roka.

*PhDr. Ivan Šuša, oddelenie prekladateľstva
a tlmočníctva Katedry slov. jazyka a literatúry
Fakulty humanitných vied UMB*

*Dott.ssa Patrizia Prando, PhD.
Katedra politológie Fakulty politických vied
a medzinárodných vzťahov UMB*

Stretnutie s profesorom Benčom

Stretnutia – to sú predovšetkým ľudia. Odovzdávajú kus seba, aby obohatili a zaplnili životy iných.

Stretli sme aj my takého človeka. Bohatého na ľudskosť a úprimného vo vzťahoch, profesora Jozefa Benča. Tento liptovský rodák na konci augusta 2008 oslávil vzácnych 70 rokov.

Prof. Ing. Jozef Benčo, PhD. sa narodil 25. augusta 1938 v Liptovských Sliačoch pri Ružomberku. Po krásnom, hoci nie jednoduchom detstve a absolvovaní základnej školy študoval na gymnáziu v Ružomberku a následne na ČVUT (Českom vysokom učení technickom) v Prahe. Po promócii v r. 1961 sa vrátil na Slovensko a zakotvil priamo v jeho srdci – v Banskej Bystrici. Najprv ako stredoškolský učiteľ

na Strednej ekonomickej škole (zastával aj funkciu zástupcu riaditeľa), neskôr sa stal vedúcim odboru školstva.

V tomto období môžeme hľadať aj začiatky jeho bohatej vedeckej kariéry. Ten, kto sa venuje vede, vie, že tento proces je nielen zložitý a veľmi náročný, ale vyžaduje si odovzdanosť, trpezlivosť a pokoru. Len vtedy príde úspech, a aj keď cesta vedy je nekonečná, vždy si nájde aktuálny cieľ. Každý vedecký úspech posúval aj J. Benča dopredu.

Získanie vedeckého titulu kandidát ekonomických vied predchádzalo habilitácii na docenta. Začiatkom 90-tych rokov ho prezident Slovenskej republiky menoval za univerzitného profesora v odbore organizácia a riadenie podniku. Vedecké

napredovanie silno ovplyvnilo i o jeho pedagogickú kariéru. Upísal sa, a to doslova FESCR (dnes Ekonomická fakulta UMB) v Banskej Bystrici, kde zastával funkciu prodekanu pre vedu a výskum.

Práca a aktivity profesora Benča už vtedy prerástli hranice mesta. Jeho pedagogickými a vedeckými pôsobiskami sa postupne stali Bratislava, Nitra, Trenčín, L. Mikuláš, ale aj krátke vedecko-pedagogické pôsobenie v Poľsku a dlhodobé, stále aktuálne pôsobenie v susednej Českej republike. Vývoj na Trenčianskej univerzite v Trenčíne ho na určitý čas vtiahol do tohto mesta, aby koncepčne, ale aj pedagogicky z pozície dekana pomáhal budovať Fakultu sociálno-ekonomických vzťahov. Po návrate do Banskej Bystrice

pokračoval vo svojej pedagogickej a vedeckej činnosti vo funkcii prorektora a povereného rektora UMB v Banskej Bystrici.

Popri všetkých už spomínaných aktivitách participoval pri zakladaní a garantovaní nových študijných odborov súvisiacich s rozvojom verejnej ekonomiky a verejných služieb na EF UMB. Pôsobil ako aktívny člen akreditačnej komisie vlády a pracoval aj vo vedeckých radách niekoľkých univerzít.

Napísal 12 samostatných vedeckých prác a monografií, 36 vedeckých štúdií a vedeckých článkov, 37 učebníc a učebných textov, bol zodpovedným riešiteľom alebo spoluriešiteľom 11 vedeckovýskumných a tematických úloh, predniesol 29 referátov a príspevkov na vedeckých konferenciách a publikoval viac ako 150 odborných článkov. Na jeho práce sú známe citácie a ohlasy doma v počte 150 a v zahraničí i viac ako 50.

Prof. Benčo pôsobí na Katedre verejnej ekonomiky EF UMB. Pedagogický proces vo všetkých jeho formách zabezpečuje prednáškami a seminármi z oblasti metodológie vedeckého výskumu, z ekonomiky a manažmentu vzdelávania, ekonómie verejného sektora. Ekonomike vzdelania a procesu transformácie školského systému v podmienkach SR a v medzinárodnej komparácii sa prioritne venuje počas celej svojej pedagogickej a vedeckovýskumnej kariéry. Vede konzultácie, diplomové a špeciálne se-

mináre v druhom a treťom stupni štúdia. Prednášal aj na iných vysokých školách na Slovensku i v Českej republike. Pôsobil ako garant študijného odboru verejná správa na Fakulte sociálno-ekonomických vzťahov Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne, prednáškami zabezpečoval vzdelávací proces na EPI v Kunoviciach (ČR) a na Obchodno-podnikateľskej fakulte SU v Karvinej (ČR). Okrem toho prednášal v rôznych krátkodobých vzdelávacích kurzoch zameraných na ekonomické riadenie školstva a školy, kvalitu vzdelávania a ďalšie. Vede bakalárske, diplomové a dizertačné práce.

Do roku 2003 bol garantom a spolugarantom študijného odboru a študijného programu verejná ekonomika a správa. Aktívne sa podieľal na tvorbe novokoncipovaného študijného odboru verejná ekonomika a služby a na jeho študijných programoch.

Pedagogická činnosť vychádzala najmä z jeho vedeckovýskumnej činnosti. Vedeckovýskumná činnosť prof. Benča je zameraná najmä na ekonomické riadenie školstva, prognózovanie a plánovanie rozvoja vzdelávania, úlohy služieb v transformácii ekonomiky, postavenie služieb v ekonomike Slovenska a jej začleňovanie do európskeho a globálneho trhu, definovanie potrieb vzdelávania a ich zosúladenie s požiadavkami trhu práce, rozvoj ľudského potenciálu a ľudského kapitálu, tvorbu terminologických a výkladových slovníkov a encyklopédií. Za

školiťa doktorandov bol schválený už v roku 1984. Pod jeho vedením získalo titul CSc./PhD. 12 doktorandov, niektorí z nich sa už stali docentami a profesormi. Je predsedom a členom habilitačných a inauguračných komisií. Je garantom niektorých predmetov inžinierskeho a doktorandského štúdia.

Prof. Benčo je v prvom rade vysokoškolský pedagóg preto jeho najčastejšie stretnutia boli a aj naďalej sú so študentmi. Rád a veľmi trpezlivo rozvíjal a stále rozvíja na Ekonomickej fakulte UMB v Banskej Bystrici ich ďalšie vzdelanie a napredovanie, aby sa naplnilo to jeho prísľobečné *vedou k vede*.

Ako sám hovorí, rodina bola tým azylom, v ktorom nachádzal pokoj a pohodu, a bez ktorej by všetko, čo dosiahol, išlo oveľa ťažšie. A aj práca v záhradke. Vždy v nej rád vyvetrá myseľ a čerpá nové nápady a silu do ďalšej práce.

Stretnutia... Bez nich sme chudobnejší a osamelejší. Bez nich strácame, zabúdame a cítime sa opustení. Nie však pri takých, ktoré nám dajú človeka s veľkou a vzácnu dušou. A takým prof. Benčo je pre všetkých, ktorí mali tú česť a stretli sa s ním a ďalej sa stretávajú.

Pán profesor, za všetkých, ktorým ste pomohli k dosiahnutiu úspechu prajem všetko najlepšie a veľa zdravia a tvorivých síl aj do ďalších rokov.

prof. Ing. Helena Kuvíková, PhD.
vedúca Katedry verejnej ekonomiky
EF UMB

Študentská osobnosť Slovenska Lucia Husenicová

Študentská osobnosť Slovenska je **národná súťaž mladých talentovaných ľudí**. Jej cieľom je vyzdvihnúť mladé slovenské osobnosti na vysokých školách v Slovenskej republike, ich talent, cieľavedomosť, úspešnosť a predstaviť ich širokej verejnosti. Dôležitá je aj motivácia k výnimočným výkonom doma aj v zahraničí. Vyhlásovateľ súťaže je Junior Chamber Internacional – Slovakia. Nad projektom prevzal záštitu prezident SR Ivan Gašparovič. Garantom podujatia je Slovenská akadémia vied a uskutočňuje sa s podporou Slovenskej rektorskej konferencie.

Do súťaže môže byť nominovaný študent vysokej školy vo veku od 18 do 35 rokov, ktorý sa v príslušnom roku vyprofiloval ako osobnosť Slovenskej republiky bez ohľadu na oblasť svojho študijného zamerania. Nominácie môžu poslať jednotlivé fakulty alebo vedecké pracoviská, kde študujú. Nominácia študenta musí byť podpísaná dekanom príslušnej fakulty alebo riaditeľom vedeckého pracoviska doktoranda.

Študentské osobnosti Slovenska za školský rok 2007/2008 boli vyhlásené na slávnostnom podujatí 12. novembra 2008 za účasti osobností verejného a spoločenského života. Jednotlivé nominácie posudzovali garanti podujatia, ktorí sú špičkovými odborníkmi na konkrétne oblasti, uznávaní doma aj v zahraničí. Kandidáti sa osobne predstavili odbornej porote s cieľom presvedčiť o tom, že sú skutočnou osobnosťou.

Diplom, knihu a finančnú odmenu prevzala v malej konferenčnej sále SAV aj Mgr. Lucia Husenicová, ktorá sa stala stu-

dentskou osobnosťou Slovenska za školský rok 2007/2008 v kategórii filozofia, právo, politológia a teológia. Je internou doktorandkou na Katedre bezpečnostných štúdií Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB. Magisterské štúdium ukončila na FPV a MV v roku 2006 v odbore medzinárodné vzťahy a diplomacia úspešnou obhajobou diplomovej práce na tému „Situácia na Kórejskom polostrove a jeho vplyv na geopolitickú stabilitu v regióne severovýchodná Ázia.“ Problematike vývoja v severovýchodnej Ázii a na Kórejskom polostrove a ich vplyvu na svetovú bezpečnosť sa venuje i v dizertačnej práci.

Od nástupu na doktorandské štúdium sa pravidelne zúčastňuje konferencií na Slovensku, ale i v zahraničí – Praha, Brusel. Publikuje predovšetkým v zborníkoch, ale i v odborných periodikách.

V druhom ročníku doktorandského štúdia absolvovala výskumný pobyt na jednom z výskumných centier Univerzity OSN (UNU-CRIS – United Nations University – Comparative Regional Integration Studies) v Belgicku. Počas pôsobenia v centre participovala na výskumnom projekte, ktorého zadávateľom bolo Oddelenie politických záležitostí OSN. Hlavným cieľom

projektu bolo zmapovať kapacity medzinárodných regionálnych organizácií v oblasti mierových misií, udržiavania mieru a šírenia bezpečnosti a stability v regióne a vo svete. V rámci projektu bola zodpovedná za dodanie informácií o organizáciách pôsobiacich v Ázii – Spoločenstvo nezávislých štátov, Organizácia dohovoru o kolektívnej bezpečnosti a Šanghajska organizácia spolupráce. Počas pôsobenia vo výskumnom centre absolvovala viacero workshopov a seminárov, ktoré sa týkali predovšetkým regionalizačných procesov a viedla seminár na tému *Vývoj vzťahov v severovýchodnej Ázii*.

Od prvého ročníka doktorandského štúdia je zapojená na fakulte v pedagogickom procese, vedie semináre z teórií medzinárodných vzťahov a prednášky v anglickom jazyku pre zahraničných študentov. Spoluorganizovala seminár pod záštitou veľvyslanca SR v Maďarskej republike, ktorý sa konal na pôde FPVa MV UMB na jar 2007. V súčasnosti sa aktívne podieľa na organizovaní podujatí Národného konventu o EÚ, ktorého je FPVaMV hlavným koordinátorom už druhý rok.

PhDr. Mária Holubová
FPVaMV UMB

PRÍSPEVKY ŠTUDENTOV

Sociálna spravodlivosť v 21. storočí

Dňa 4. novembra 2008 sa v aule Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB so študentmi stretla **prof. Iveta Radičová**, poslankyňa Národnej rady Slovenskej republiky a bývalá ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny, v súčasnosti kandidujúca na post prezidentky Slovenskej republiky. Témou stretnutia bola sociálna spravodlivosť v 21. storočí. Prednáška bola zameraná na sociálnu politiku v súčasnosti, ktorú prednáša už od roku 1990. V úvode sa venovala objasneniu pojmu „*welfare*“ (blaho, blahobyť). Ten vznikol na Jaltskej konferencii po druhej svetovej vojne ako náhrada za pojem „*warfare*“ (vojenstvo, vojna), ktorý už nemal stáť v centre pozornosti jednotlivých krajín. Výklad tohto pojmu sa rozdelil do dvoch táborov – libertariánskeho a sociálno-demokratickeho. Stúpenci prvého prúdu zastávali názor, že občania každého štátu by si mali sami zvoliť ekonomický a sociálny model. Zastancovia druhého prúdu si myslia, že v sociálnej oblasti sú potrebné určité garancie zo strany štátu. O približne dvadsať rokov neskôr bola prijatá Sociálna charta, v ktorej bola, okrem iného, zakotvená aj garancia sociálnych práv zo strany štátu.

Prof. Radičová nastolila otázku, čo v súčasnosti znamená pojem „*minimálny štandard*“. Na priblíženie tohto pojmu použila svoj tzv. „*Welfare trojuholník*“. Jeho vrcholy tvoria traja aktéri, ktorí sa v súčasnosti podieľajú na vytváraní sociálnej spravodlivosti. Sú nimi štát, trh a občianska spoločnosť. Žiadny z týchto aktérov nedokáže

vytvoriť prostredie sociálnej spravodlivosti sám. Ak by sa o to pokúsil iba štát, vyvolalo by to pasivitu zo strany občanov a tí musia byť zapojení. V prípade absolútnej dominancie trhu v tejto oblasti by síce bolo vytvorené veľké množstvo príležitostí, ale priniesli by so sebou tiež sociálne vylúčenie menej konkurencieschopných. Napokon, ak by sociálnu spravodlivosť vytvárali iba občania, platil by princíp solidarity, ale došlo by k fragmentácii a nerovnomernosti. To znamená, kde by bolo najviac problémov, bolo by najmenej mimovládnych organizácií, ktoré by ich riešili a naopak. A takisto v prostredí, kde je nedostatok finančných prostriedkov, vzniká množstvo mimovládnych organizácií, ktoré spolu nekooperujú, ale súťažia, čím nevzniká tlak na legislatívne orgány.

Na záver vyslovila tvrdenie, že 20. storočie bolo storočím Forda a 21. bude storočím Gatesa, kde bude potrebné menej manuálne zručnej a viac intelektuálne zdatnej, vzdelanej pracovnej sily. Plná aula sústredených študentov potvrdila veľký záujem mladých ľudí o súčasnú sociálnu politiku na Slovensku a jej budúcnosť, čo sa prejavilo i v samotnej diskusii, v ktorej pani Radičová vytvorila priestor pre otázky a názory študentov.

Tomáš Špavetko
študent 3. ročníka FPVaMV

EFPOLIT informuje....

Videokonferencia slovenskej veľvyslankyne vo Fínsku

Dňa 14. októbra 2008 sa na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov UMB uskutočnila prednáška slovenskej veľvyslankyne vo Fínsku **PhDr. Viery Štupákovéj**. Gestorstvo nad prednáškou prevzala študentská asociácia Efpolit. Pani veľvyslankyňa komunikovala so študentmi prostredníctvom videokonferencie.

V prednáške sa venovala niekoľkým témam. Na úvod zhodnotila uplatnenie

žien na fínskej politickej scéne, kde ženy získali volebné právo už v roku 1906. Dnes vo fínskom parlamente tvoria takmer polovicu z celkového počtu poslancov a za všetko hovorí fakt, že hlavou štátu je prezidentka. Ďalej spomenula i niekoľko faktov o Fínsku. Počet obyvateľov je porovnateľný so Slovenskom, a tak i Fínsko patrí v rámci Európskej únie medzi tzv. „malé štáty“. Fínsko má pred Slovenskom hneď niekoľko superlatív. V prvom rade

je to druhá najkonkurencieschopnejšia ekonomika na svete. Patrí k svetovým lídrom vo využívaní alternatívnych zdrojov energie, predovšetkým biomasy a má funkčný a efektívny vzdelávací systém. Fínske školy úzko spolupracujú s mestom a na základe regionálneho plánovania a technickej vybavenosti pružne reagujú na potreby pracovného trhu.

Hlavnou témou prednášky boli slovensko-fínske bilaterálne vzťahy. Hoci

sú na standardnej úrovni bilaterálnych vzťahov dvoch členských krajín Európskej únie, veľvyslankyňa upozornila, že obraz Slovenska sa u „starých“ členov ešte stále len vytvára, pretože Slovensko často získavalo negatívne nálepky. Vo Fínsku dosť rezonoval problém sloven-

ských Rómov, ktorí využívali liberálnu azylovú politiku. Napriek tomu sa obraz Slovenska postupne zlepšuje aj vďaka prezentácii slovenskej kultúry, ale i z hľadiska investícií.

Možno s dobrou vierou konštatovať, že Fínsko, aj keď nie je členským štátom

Severoatlantickej aliancie, plní rolu významného medzinárodného hráča, ktorého príbeh štátneho vývoja môže poslúžiť ako užitočný príklad aj pre našu krajinu.

Dana Bielíková

NA FPVaMV UMB PROTI KORUPCII

Dňa 21. októbra 2008 Asociácia frankofónnych študentov Efpolit, pôsobiaca pri Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov UMB, zorganizovala podujatie s názvom *Korupcia a boj proti nej*, na ktoré prijali pozvanie prof. JUDr. Jaroslav Ivor, CSc., dekan Fakulty práva Bratislavskej vysokej školy práva, Ing. Milan Ježo, generálny riaditeľ Sekcie kontroly a boja proti korupcii Úradu vlády SR a jeho kolegyňa Mgr. Eva Škvareninová.

Hostia sa venovali štyrom témam týkajúcich sa korupcie: fungovaniu a organizácii verejných inštitúcií určených na boj proti korupcii, negatívnym javom, ktoré korupcia zanecháva v spoločnosti, zákonom, ktoré definujú korupčnú trestnú činnosť a predovšetkým osobitostiam odhaľovania a dokazovania korupcie.

Ing. Milan Ježo v úvode opísal členenie a prácu Sekcie kontroly a boja proti korupcii Úradu vlády SR a tiež činnosť a ciele Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF). Ďalej sa venoval príčinám korupcie, za ktoré pokladá zlyhanie trhu a verejných regulačných inštitúcií, ale najmä nejasný výklad niektorých zákonov ponechávajúcich priestor pre subjektívne zdôvodnenie a rozhodovanie. Samotná korupcia potom deformuje hospodársku súťaž, naruša prístup k verejným službám a vedie k mrhaniu verejných finančných prostriedkov.

Mgr. Eva Škvareninová vo svojom výstupe vysvetlila definíciu korupčnej trestnej činnosti podľa trestného zákona, aké typy korupcie zákon rozoznáva, aké tresty môžu slovenské súdy za tento typ trestnej činnosti udeliť. Za trestný čin nepriamej korupcie sa považuje zneužitie právomoci verejného činiteľa a legitimizácia prostriedkov z korupčnej trestnej činnosti.

Prof. JUDr. Jaroslav Ivor, CSc. vo svojom vystúpení hovoril o svojich skúsenostiach z pôsobenia v Úrade boja proti korupcii Prezídia Policajného zboru SR. Vysvetlil, v čom spočívajú úskalia odhaľovania a dokazovania korupcie, aké prostriedky sa na tento účel môžu používať a pripojil aj niekoľko príkladov zo súdnej praxe. Hlavnými príčinami nízkeho počtu objasnených prípadov súvisiacich s korupciou sú jej latentnosť, neexistencia poškodeného a rýchly rozptyl prijatých finančných prostriedkov. Klasické formy dokazovania sú v prípade korupčnej trestnej činnosti neúčinné – jedná sa o trestnú činnosť páchanú medzi štyrmi očami, neexistujú tu svedkovia, ani materiálne stopy. Jedným z účinných postupov je využívanie tzv. „agentov-provokatérov“ pochádzajúcich z radov občanov a ľudí, ktorí sa rozhodli žiadať o úplatok ohlásiť na políciu.

Po skončení prednášok bol priestor na diskusiu, v ktorej prevládali otázky o aktuálnych krokoch riadiacich orgánov v boji proti korupcii.

Všetci prednášajúci sa zhodli na tom, že verejnosť hrá pri odhaľovaní korupcie prvoradú úlohu, a to nielen z hľadiska podávania podnetov na prešetrenie, alebo priamej spolupráce s políciou, ale najmä vytváraním neformálnych konvencií, ktoré buď korupciu považujú za nepripustnú, alebo na druhej strane ju ticho akceptujú ako nezmeniteľný jav a tým podkopávajú normy samotného právneho systému.

*Dana Bielíková
a Martin Cimerman*

Slovensko-francúzske strategické partnerstvo

Na pozvanie Asociácie frankofónnych študentov EFPOLIT navštívila 5. novembra 2008 Fakultu politických vied a medzinárodných vzťahov UMB J. E. pán Henry Cuny, francúzsky veľvyslanec na Slovensku.

„Otvorenosť ducha“, takto na úvod svojho vystúpenia charakterizoval pán veľvyslanec Cuny, ktorý pôsobí na Slovensku v tejto funkcii od januára 2007, čo ho na Slovákoch najviac zaujalo. Podľa neho aj to bolo jedným zo základov slovensko-francúzskeho strategického partnerstva, ktoré bolo uzavreté 17. septembra 2008.

Strategickému partnerstvu predchádzalo 2. októbra 2007 stretnutie premiéra Róberta Fica v Paríži s francúzskym prezidentom Nicolasom Sarkozym. Jeho návšteva znamenala, podľa pána veľvyslancu, skutočný prelom v už aj tak intenzívnych a vynikajúcich francúzsko-slovenských vzťahoch. Uviedol tiež, že Nicolas Sarkozy pri tejto príležitosti jednoznačne potvrdil, že má vlastnú predstavu o tom, ako by sa malo po novom pristupovať k otázkam strednej Európy, ku ktorej má aj vzhľadom na svoje korene osobitú citovú väzbu a že táto časť Európy môže byť pre EÚ veľkým prínosom. Zdôraznil pri-

tom, že Róbert Fico je jediným vysokým predstaviteľom štátu stredoeurópskeho regiónu, ktorého Nicolas Sarkozy prijal v Elysejskom paláci dvakrát.

Prečo práve Slovensko, zamýšľal sa pán veľvyslanec Cuny. Z geografického hľadiska je to jeho vzácna a výhodná poloha v srdci Európy. V tejto súvislosti spomenul, že k spojeniu Bratislavy a Paríža za 7 hodín by malo dôjsť prostredníctvom vysokorýchlostnej železničnej osi v roku 2015. Z ekonomického hľadiska je to päťnásobné zvýšenie obchodných výmen medzi Francúzskom a Slovenskom v priebehu desiatich rokov.

Francúzsko je prvým investorom na Slovensku (34 % priamych zahraničných investícií na Slovensku pochádza z Francúzska). Dnes je Francúzsko štvrtým obchodným partnerom Slovenska (kým v roku 2006 bolo len siedmym), jeho deviaty najväčší dodávateľ a štvrtý klient.

Uzavreté strategické partnerstvo pán veľvyslanec vníma ako silný prejav spojenectva, ktoré by malo prispieť aj k zblíženiu stanovísk k otázkam súčasnosti i budúcnosti Európy a k rozšíreniu vzájomnej spolupráce predovšetkým v štyroch oblastiach: politiky, poľnohospodárstva, ekonomiky a obrany. V ekonomickej oblasti ide najmä o spoluprácu v oblasti energetiky, a to využitie jadra pri výrobe elektrickej energie (obe krajiny spája rovnaký postoj k využívaniu nukleárnej energie).

V závere prejavu pán veľvyslanec skonštatoval, že Slovensko má byť na čo hrdé. Je prvou krajinou stredoeurópskeho regiónu, ktorá vstúpi do eurozóny, čo je podľa neho pre Slovensko obrovskou výhodou. Kladne hodnotil tiež solidaritu Slovenska

k EÚ a priame deklarovanie tejto pozície, čo nie je, ako sa vyjadril, prípadom všetkých členov EÚ, inak by samotná EÚ napredovala rýchlejšie.

Pán veľvyslanec Cuny ocenil stretnutie so študentmi a prácu Efpolitu v oblasti frankofónie a reprezentácie FPVaMV UMB a prisľúbil, že sa na fakultu veľmi rád vráti.

Martina Pikulová
Barbora Pikulová

UNIVERZITNÁ KNIŽNICA INFORMUJE

Európske dokumentačné centrum v Aténach

Európske dokumentačné centrum (EDC) je súčasťou celoeurópskej siete informačných centier, ktoré fungujú vo všetkých členských krajinách EÚ pod názvom Europe Direct. Prioritou centier je podporovať výskum, výučbu a štúdium otázok európskej integrácie na vysokých školách a sprístupňovať dokumenty publikované v inštitúciách Európskej únie.

Na Slovensku pôsobia štyri EDC: v Centre vedecko-technických informácií SR v Bratislave, na Právnickej fakulte UK v Bratislave, v Univerzitnej knižnici UMB v Banskej Bystrici a v Univerzitnej knižnici P. J. Šafárika v Košiciach.

V hlavnom meste Grécka v Aténach sa v dňoch 8. – 10. októbra 2008 konalo výročné stretnutie pre členov informačnej siete Europe Direct, ktoré v spolupráci so zastúpeniami EK a s podporou Europe Direct Help desk zorganizovali Európska komisia, DG Comm a B2. Zo Slovenska sa ho zúčastnili zástupkyne troch EDC.

Ústrednou témou aténskeho stretnutia bol *Sociálny program Európskej únie*.

Výročné zasadnutie informačnej siete Europe Direct otvorili riaditeľ Directorate General Communication – Lieve Fransen a predseda zastúpenia Európskej komisie v Grécku Ierotheos Papadopoulos. Prof.

Dimitri Sotiropoulos z Atén prednášal na tému *Oživenie sociálnej agendy v EÚ, jej nástroje, pozitíva a negatíva*. Vedúci Unit H3 Communication DG EMPL Jimmy Jama vystúpil s príspevkom *Ako komunikuje sociálna Európa s verejnosťou*. Po prednáškach bol otvorený minivetrh, zameraný na prezentácie aktivít každej zúčastnenej krajiny v danej oblasti.

Náplňou druhého dňa boli prezentácie a diskusie v tematicky rozdelených pracovných skupinách. Hovorilo sa najmä o komunikácii s médiami a školami, o komunikácii smerom k verejnosti, o nástrojoch v sociálnej komunikácii. Účastníci si navzájom vymieňali informácie a pracovné skúsenosti. Konkrétne formy spolupráce s akademickým prostredím predstavili zástupcovia EDC z Cypru, Grécka a Španielska. Verejne sa pochválili s dosiahnutými úspechmi, ale priznali i neúspechy. Za Európsku komisiu vystúpila Flaviana Teodosiu s diskusným príspevkom na tému *O vývoji Informačnej siete, o jej hodnotení a o rozpočte pre sieť Europe Direct*. Jej informácie o rozpočte siete Europe Direct na rok 2009 vyvolali medzi účastníkmi stretnutia búrlivé diskusie. Na záver druhého dňa predstavil Ladi Pohlen zo zastúpenia Európskej komisie nové kontaktné centrum informačnej siete Europe Direct. Ponúka všeobecné informácie o záležitostiach EÚ vo všetkých úradných jazykoch EÚ, odpovede na otázky o politikách Európskej únie a praktické informácie o množstve otázok týkajúcich sa EÚ.

Počas tretieho dňa sa konali prezentácie oficiálneho vydavateľstva EÚ Publication Office a

štatistického úradu Eurostat. V pracovných skupinách sa pokračovalo vo výmene skúseností, informácií a riešení problémov, s ktorými sa pracovníci EDC denne stretávajú vo svojej práci.

Tohtoročné stretnutie informačnej siete Europe Direct ukončil svojím vystúpením člen Európskeho parlamentu Costas Botopoulos.

Cieľom výročných zasadnutí informačnej siete Europe Direct je predovšetkým informovanosť členov o najaktuálnejších otázkach a o súčasnom vývoji v Európskej únii. Mimoriadne prínosné a praktické sú osobné stretnutia účastníkov a vytvorenie priestoru pre vzájomné diskusie o konkrétnych aktivitách a projektoch jednotlivých informačných centier v členských štátoch EÚ.

Pozitívom účasti slovenských delegátov na výročnom stretnutí bola možnosť oboznámiť zástupcov EK a ostatných účastníkov s činnosťou EDC na Slovensku a získanie finančnej podpory pre plánované podujatia.

Mgr. Martina Trégerová
Univerzitná knižnica UMB

Vážení študenti,

Slovenská sporiteľňa
ako dlhoročný partner Univerzity Mateja Bela

pripravila pre vás

PORADENSKÉ MIESTO,

kde bude pravidelne
každý utorok v čase od 10.00 do 12.00 hod.

poradca pripravený zodpovedať vaše otázky.

Nájdete nás vo foyeri pred aulou ROTUNDA
Ekonomickej fakulty UMB, Tajovského 10.

Bankové operácie môžete realizovať
aj prostredníctvom služieb elektronického bankovníctva
alebo pomocou nepretržitej telefonickkej linky
[Sporotel 0850 111 888, 0910 111 888 a 0915 111 888](tel:0850111888)

Informácie o produktoch a službách Slovenskej sporiteľne
nájdete aj na internetovej adrese www.slsp.sk

SLOVENSKÁ
SPORITEĽŇA

Študenti UMB na Pohári SNP a Európskom turnaji univerzít v karate

Karate kluby ŠK Univerzita Mateja Bela Banská Bystrica a Centrum mládeže karate Banská Bystrica usporiadali **23. ročník medzinárodného turnaja karate o POHÁR SNP spolu so 14. ročníkom Európskeho turnaja Univerzít v karate, 25. októbra 2008 v športovej hale Štiavničky Banská Bystrica**. Turnaj má dlhoročnú tradíciu a zúčastňujú sa ho významní zahraniční pretekári ako i reprezentanti Slovenskej republiky. Tento ročník turnaja bol významný i z hľadiska prípravy reprezentácie Slovenska na Majstrovstvá sveta v karate seniorov v Tokyu (Japonsko, 13. – 16. novembra 2008). Z tohto dôvodu sa v Banskej Bystrici predstavila kompletná slovenská karatistická špička mužov. V tíme Slovenska sa zaplnenému banskobystrickému publiku predstavili viacerí medailisti z majstrovstiev sveta i Európy ako **Klaudio FARMADÍN** (absolvent telesnej výchovy na FHV UMB) akademický majster sveta, vicemajster Európy 2007 a bronzový z majstrovstiev Európy 2008, **Andrej HARNIČÁR** (študent študijného programu šport na KTVŠ FHV UMB) juniorský vicemajster sveta 2005 a vicemajster Európy 2007, Peter Macko (Tekdan Bratislava) bronzový z majstrovstiev Európy 2008. Napriek neúčasti dvoch slovenských reprezentantiek Evy Medvedovej-Tulejovej majsterka sveta z roku 2006 a Moniky Višňovskej majsterka Európy z roku 2006, výbornú úroveň predviedli v športovom zápase kumite banskobystrické

pretekárky **Lucia POVALAČOVÁ** (študentka telesnej výchovy a anglického jazyka FHV UMB), juniorská majsterka Európy a štvrtá z majstrovstiev Európy senioriek 2008, ako i Viktória Semaniková (CMK Banská Bystrica), dvojnásobná juniorská vicemajsterka Európy 2007 i 2008. Výborný výkon predviedla vicemajsterka Európy 2008 Kristína Grmanová (ŠŠK Tupolevova Bratislava) v cvičení kata. V cvičení kata mužov si prvenstvo odniesol **Miroslav SLÍŽIK** (pedagóg KTVŠ FHV UMB a Slávia TU Zvolen). V rámci prípravy na majstrovstvá sveta si so slovenskými pretekármi zmerali sily mužská reprezentácia Chorvátska a ženská reprezentácia Maďarska. Reprezentační tréneri Slovenska vyjadrili spokojnosť s prípravou a výkonomi reprezentantov pred blížiacimi sa majstrovstvami sveta v karate.

VÝSLEDKY:

KATA

1. M. Slížik (TU Zvolen, FHV UMB) 1. K. Grmanová (ŠŠK Bratislava)

KUMITE DRUŽSTIEV

ženy: 1. Slovensko, 2. Maďarsko

muži: 1. Chorvátsko, 2. Slovensko

KUMITE

ženy

do 57 kg: 1. V. Semaniková (CMK B. Bystrica) nad 57 kg:

1. L. Povalačová (CMK B. Bystrica, FHV UMB)

muži

do 68 kg: 1. A. Kovacs (Maďarsko), do 78 kg: 1. K. Farmadín (VŠC Dukla B. Bystrica),

nad 78 kg: A. Harničár (CMK B. Bystrica, FHV UMB)

PaedDr. Peter Zbiňovský, PhD.
predseda KK ŠK UMB

Oznamujeme všetkým, ktorí by chceli prispieť do ďalšieho čísla Spravodajcu UMB, že príspevky môžete poslať elektronickou poštou na adresu ludmila.kucharova@umb.sk na Rektorát UMB, referát propagácie a vzťahov s verejnosťou. Uzávierka príspevkov do ďalšieho čísla je 20. januára 2009.

Redakčná rada